

GŁOS

KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

Nr 22/2018 (2727) Rok LX 17.6.2018

Na szlakach... letnich wędrówek

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Ścieżki - fot. Alfi /rbgstocko

Domy Polskiej Misji Katolickiej we Francji zapraszają na wypoczynek

★ Niskie ceny ★ Zniżki dla dzieci ★ Dobra kuchnia polsko-francuska ★ Specjalne stawki dla grup
★ Domy prowadzone przez siostry zakonne ★ Wygodna lokalizacja ★ Kaplica w każdym domu

DINARD

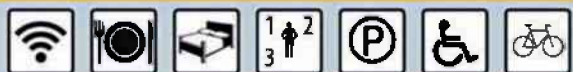
www.mission-catholique-polonaise.net

tel. 02 99 46 71 71 e-mail: la.villa.vistule@gmail.com

WILLA „LA VISTULE”

Piękna plaża St. Enogat 2 kroki
od domu. Wiele atrakcji
Szmaragdowego Wybrzeża.

LOURDES

www.pmk Lourdes.blogspot.fr

tel.: 05 62 94 91 82 e-mail: pmk-lourdes@club-internet.fr

DOM BELLEVUE

Duchowe wzmocnienie w sanktuarium Matki Bożej.
Wycieczki górskie w malownicze Pireneje.

LA FERTÉ s/Jouarre

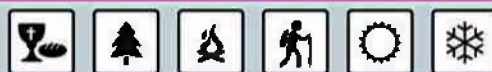
www.pmkjouarre.blogspot.fr

tel. 01 60 22 03 76 e-mail: pmk.laferte@free.fr

LA FERTÉ S/JOUARRE

Dom z dużym parkiem położony
nad Marną. Blisko Euro Disney-
land i atrakcje Paryża.

KORSYKA

www.maison-saint-hyacinthe.com

tel. 04 95 33 28 29 e-mail: mshcorse@yahoo.fr

DOM ŚW. JACKA

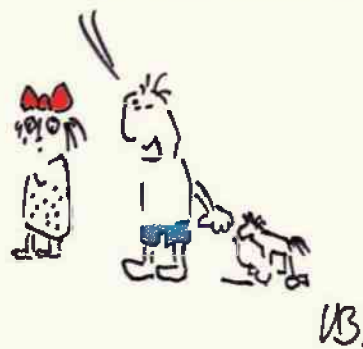
Słoneczne wakacje nad Morzem Śródziemnym.
Zwiedzanie Wyspy Piękności.

Telegram z... populizmem

Populizm we Włoszech nieszczęśliwych, populizm w Austrii na jonalistycznym, na Węgrzech Orbana, oczywiście w Polsce bezprawnym, nawet w Niemczech gościnnym bezgranicznym i w Słowenii... Trochę tego za dużo jak na zwykłe buntownicze, przypadkowe i populizm tradycyjnych populistów i... fobów. Jeszcze trochę a przed obrazoburczym... populizmem trzeba będzie bronić, nie bacząc na demokrację – z natury rzeczy populistyczną – samą Centralę w Brukseli, stolicę wszelkiego postępu Europy i postępowego świata... bez kompleksów żadnych, niemięjszych wątpliwości i Bezbożni. Bo konserwatywni rewizjonści wszelkiego obrządku podnoszą głowę przeciwko postępowi neolowcy jnemu, gender, eutanazji, nachodzącemu i mundialistom – z Sorosem, i innymi Sodomie też. Chcą bezwzględnie pracy dla bezrobotnych, emerytur dla emerytów, jakiejś narodowej tożsamości i wolności bez cenzury politycznej i prawniczej, i może jeszcze chrześcijańskich symboli w przestrzeni publicznej zlaizyzowania, albo zislamizowania. Tymczasem wybory do Parlamentu Europejskiego tuż, tuż – za parę miesięcy, a populizm cycha za każdym razem i w każdym prawie kraju, rodzimie co nie zniewolone jeszcze do granic multi-kulti i medialnego zakłamania. Tak że trzeba czym prędzej powołać jakąś oświeconą międzynarodową postać unijnego, jakiegoś oświatelskiego Komitet Obrony Urzędników, Komitety i Parlamentu z Brukseli, który będzie bronił ich przed wszelkimi zmianami, reformami, demokracją i populizmem. Będzie wychodził w czarnych marszach na ulice, blokował różne mównice i pisał skargi do niemieckich prasy – oczywiście, i do Trybunału do granic absurdu... PO.

– SKORO DZIEŃ DZIECKA JUŻ MINĄŁ, TO MOŻE ZABAWILI BYŚMY SIĘ W DZIEŃ DOROSŁEGO?.

rys. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- | Usłyszałem Twój głos w ogrodzie i... ukryłem się – str. 5
- | Zrozumieć młodych – str. 8
- | Polska porzuca Polaków na Litwie? – str. 9
- | Le futur aéroport de Varsovie – str. 11
- | 50 lat – czas dojrzewania – str. 14

Koncert narodów kiksuje

Piotr Witt

Międzynarodowe forum OCDE (Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju) w Paryżu mogłoby przejść niezauważone, mimo iż trwało trzy dni.

Od 28 do 31 maja przedstawiciele najwyżej uprzemysłowionych krajów świata obradowali w pałacu La Muette pod hasłem „Wszystko, co nas łączy”. Oznacza to, że mówiono podniesionym głosem o niektórych sprawach, które dzielą.

Media były w tym czasie pochłonięte odejściem Zidana z Realu Madryt, telewizjów gnębna niepewność, czy Kendall Jenner jest wciąż z Blakiem Griffinem, czy też odeszła właśnie z innym koszykarzem Benem Simmonssem, o sensacjach Roland Garros nie wspominając.

Zastanawiam się czasem, czym kierowali się Amerykanie po wojnie rozdzielając posady i stanowiska. Dlaczego swoje NATO, UNESCO, OCDE umieścili z dala od Waszyngtonu, w stolicy państwa zachodniego, współzrządzonego przez komunistów, choć w budowie bomby atomowej nie pomogli Francuzom z obawy właśnie przed... komuchami.

Generał De Gaulle nazywał te ważne instytucje międzynarodowe lekceważąco „les machines”, czyli „coś”, albo „cosik”, uważał, że służą przede wszystkim interesom amerykańskim i w 1965 r. poprosił NATO o przeprowadzenie się gdzie indziej.

ciąg dalszy na str. 6

Pałac La Muette i rzeźba E. Rossana „Kryształowa Planeta” (2012 r.)

Zaprenumeruj „Głos Katolicki”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej!

Imię i nazwisko: _____

Adres: _____

Telefon: _____

☐ Rok (56,60 €) ☐ Pół roku (30,30 €) ☐ Miesiąc (5 €)

☐ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) ☐ PDF/e-mail (49,90 €)

☐ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata!

Czeki prosimy wystawiać na „Głos Katolicki – Voix Catholique”
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris

Konto we Francji: CCP 12.777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11

LITURGIA SŁOWA

XI Niedziela Zwykła Rok B

PIERWSZE CZYTANIE

Ez 17,22-24

Czytanie z Księgi proroka Ezechiela

To mówi Pan Bóg: „Ja także wezmę wierzchołek z wysokiego cedru i zasadzę, u najwyższych jego pędów utamię gałązkę i zasadzę ją na górze wyniosłej i wysokiej. Na wysokiej górze izraelskiej ją zasadzę. Ona wypuści gałązki i wyda owoc, i stanie się cedrem wspaniałym. Wszystko ptactwo pod nim zamieszka, wszystkie istoty skrzydlate zamieszkają w cieniu jego gałęzi. I wszystkie drzewa polne poznają, że Ja jestem Panem, który poniża drzewo wysokie, który drzewo niskie wywyższa, który sprawia, że drzewo zielone usycha, który zieloność daje drzewu suchemu. Ja, Pan, rzekłem i to uczynię”.

PSALM RESPONSORYJNY

Refren: Dobrze jest śpiewać, Tobie, Panie Boże.

DRUGIE CZYTANIE

2 Kor 5,6-10

Czytanie z Drugiego Listu św. Pawła Apostoła do Koryntian

Bracia: Mając ufność, wiemy, że jak długo pozostajemy w ciele,

jesteśmy pielgrzymami z daleka od Pana. Albowiem według wiary, a nie dzięki widzeniu postępujemy. Mamy jednak nadzieję i chcielibyśmy raczej opuścić nasze ciało i stanąć w obliczu Pana. Dlatego też staramy się Jemu podobać, czy to gdy z Nim jesteśmy, czy gdy z daleka od Niego. Wszyscy, bowiem musimy stanąć przed trybunałem Chrystusa, aby każdy otrzymał zapłatę za uczynki dokonane w ciele, złe lub dobre.

EWANGELIA

Mk 4,26-34

Słowa Ewangelii wg św. Marka

Jezus powiedział do tłumów: „Z królestwem Bożym dzieje się tak, jak gdyby ktoś nasienie wrzucił w ziemię. Czy śpi, czy czuwa, we dnie i w nocy nasienie kietkuje i rośnie, on sam nie wie jak. Ziemia sama z siebie wydaje plon, najpierw źdźbło, potem kłos, a potem pełne ziarno w kłosie. A gdy stan zboża na to pozwala, zaraz zapuszcza sierp, bo pora już na żniwo”. Mówił jeszcze: „Z czym porównamy królestwo Boże lub w jakiej przypowieści je przedstawimy? Jest ono jak ziarno gorczycy; gdy się je wsiewa w ziemię, jest najmniejsze ze wszystkich nasion na ziemi. Lecz wsiane, wyrasta i staje się większe od innych jarzyn; wypuszcza wielkie gałęzie, tak, że ptaki powietrzne gnieźdzą się w jego cieniu”. W wielu takich przypowieściach głosił im naukę, o ile mogli ją zrozumieć. A bez przypowieści nie przemawiał do nich. Osobno zaś objaśniał wszystko swoim uczniom. □

Zawsze trwać przy Chrystusie

Królestwo Boże jest jak ziarno gorczycy. Albo jak małe nasienie wrzucone w ziemię.

Głoszenie Królestwa Bożego jest wielką i piękną misją Kościoła od wieków aż po współczesność. Wyruszają misjonarze z codziennym Bożym wyzwaniem, aby głosić Ewangelię całemu stworzeniu, na krańce świata, bądź do najbliższego i miejscowego kościoła. Wszyscy, więc chrześcijanie włączają się w tę ewangeliczną misję jak mogą, w zależności od warunków, oczywiście nie tylko słowami, ale i własnym życiem, opowiadając o Bogu miłosierdnym, o wzajemnej miłości, o Chrystusie obecnym w Sakramentach świętych. Krótko mówiąc, robimy, co możemy, czym jesteśmy w stanie się dzielić, opierając się przede wszystkim na modlitwie i świadectwie wiary.

Jednak słowa samego Chrystusa o tym, „że bez Niego nic nie możemy uczynić”, powtórzone w dzisiejszej kolekcie Mszy św., nie mogą nas nie zaskakiwać, albo nie skłaniając do głębokiego zamyślenia. Jak to „nic”? Zupełnie „nic”? Szczególnie w naszych czasach, kiedy chcemy mieć pewność, że nasze misyjne wysiłki nie pójdą na marne, więcej, że to dzięki naszym wewnętrznym wysiłkom wszystko się „dzieje”, „stwarza”. Postawmy sobie pytanie: czyżby zatem,

nasze wysiłki nie są tu ogromnie ważne?

Oczywiście dzisiejsza Ewangelia z XI niedzieli zwykłej nie jest bynajmniej zachętą do jakiegokolwiek bezczynności, bądź do naiwnego lenistwa, bo Pan Bóg wszystko za nas załatwi i że na nic, – jako człowiek – nie mam już wpływu. Jak słyszymy w drugim czytaniu: „Wszyscy bowiem musimy stanąć przed trybunałem Chrystusa, aby każdy otrzymał zapłatę za uczynki dokonane w ciele, złe lub dobre”.

W naszym życiu chrześcijańskim, wydaje mi się, iż brakuje nam tej „świętej cierpliwości”, o której czytamy w psalmie 92: „zasadzeni w domu Pańskim, rozkwitną na dziedzińcach naszego Boga. Nawet i w starości wydadzą owoc, zawsze pełni życiodajnych soków, aby świadczyć, że Pan jest sprawiedliwy”. Wszystko zaczyna się, jak trwa i ma oczywiście swój koniec, ale... w Panu Bogu. Nie wiemy, kiedy ziarno Ewangelii, które zostało mocą Bożą zasiane w naszych sercach, przyniesie obfity owoc. Jednak zasadzeni w domu Pańskim, trwamy przy Panu głosząc nieskończone Miłosierdzie Boże. Pan Bóg, który dał piękną wiarę, dał nam również i Siebie w Sakramencie Otłarza i wciąż błogostawi

naszej pracy na niwie Pańskiej, do której nas powołał.

Nam oczywiście pozostaje, wkładając w to wszystkie nasze ukryte talenty, np. cierpliwość czy wiarę, modlić się najmocniej, do czego zachęcał Święty Jan XXIII: „Kościoł to nie moja, lecz Twoja własność, Boże, oddaję Ci wszystko...”. □

ks. Tomasz Rafalak

MODLITWA ŚW. JANA XXIII ZA MISJONARZY

Jezu Chryste, spójrzj prosimy na swoich misjonarzy, kapłanów i braci, siostry i świeckich, którzy wszystko opuścili, aby dawać świadectwo Twemu słowu i Twojej miłości. Bądź obrońcą silnych, ochroną przed potknięciem słabych, ratunkiem przed upadkiem. Podnoś ich na ducha. Słowem i przykładem swoim oświecaj w przeciwnościach i niebezpieczeństwach. Niechaj im, Panie, towarzyszy sztandar Krzyża Twojego. W uciskach niech ich uczy ducha ofiary, w słabo-

ściach daje moc i pociechę, a we wszystkich trudnościach życia apostołskiego – światło i wytrwanie. Uwierń ich prace takimi owocami, jakich sami gorąco pragną, nie szukając korzyści, ani dóbr tej ziemi. Niechaj zbawia dusze nieśmiertelne i niewierzących sprowadzą do Ciebie, który jesteś Drogą, Prawdą i Życiem. Spraw, żeby razem ze stale wzrastającą rzeszą wiernych wystawiali Ciebie, Panie, i składali Ci dzięki, który ich odkupiłeś i chcesz doprowadzić do zbawienia. □

Usłyszałem Twój głos w ogrodzie i... ukryłem się

Dzisiaj słowo „grzech” wypadło ze słownika mowy codziennj. Na próżno go szukać w podręcznikach socjologii, poradnikach psychologicznych, albo w magazynach dla nowoczesnych kobiet.

W nowoczesnym społeczeństwie nikt grzechu nie traktuje poważnie. To, co do niedawna było grzechem, dziś stało się problemem, błędem lub chorobą. A więc należy się do tego odnieść ze zrozumieniem, niemal czułością. Niegdyś pił, bo nie dbał o charakter, dziś pije, bo jest „obciążony genetycznie”, a ponadto żyje w stresogennym otoczeniu. To, co dawniej było lenistwem i gnuśnością, dziś staje się zespołem wyrzuczonej hezradności. Człowiek nie jest winny, jest ofiarą.

Złem nie jest już to, co niszczy więź życiodajną z Bogiem i narusza obiektywny porządek natury, ale to, co przeszkadza samorealizacji. W pokoleniu ego największym przestępstwem jest to, co nie pozwala ci zrobić kariery, dojść do sławy, co psuje twoje zdrowie lub zanieczyszcza środowisko naturalne. Dziś człowiek ucieka od poczucia winy, od rachunku sumienia. Konfesjonały są puste tam, gdzie nie ma proroka ani apostoła. Kryzys grzechu jest kryzysem Boga. Jeśli dziś coś uchodzi za złe, to, dlatego, że przeszkadza innym. To, co dawniej żenowało czy kazało się czerwienić, dziś staje się powodem do chętności. Zaniknął wstyd – ów dar Boga dla człowieka, aby po grzechu mógł przykryć swoją nagość. „Kto zna swój grzech, jest większy od tego, kto wskrzesza umarłego – mówi św. Izaak Syryjczyk. – Kto idzie za Chrystusem w tajemnicy i z wielkim żalem za grzechy, jest większy od tego, kto cieszy się sławą w Kościele”. Dlatego tak ważną powinnością jest głosić Zmartwychwstałego i udzielać daru przebaczenia. Pomagać człowiekowi zobaczyć w sobie grzesznika. Kiedy Bóg przebacza, to nie tylko puszcza grzechy w niepamięć, ale je niszczy. Uzdrawia w człowieku głęboką ranę, instynkt zła, bakcyl

przewrotności. Wieść o zmartwychwstaniu Chrystusa przywraca wolność, uzdalniając do nowego początku. Dlatego też istotnym impulsem do pójścia za Chrystusem jest rozpoznanie siebie, jako grzesznika pokochanego przez Pana Boga miłością niewiarygodną i darmową, na którą nikt nie jest w stanie sobie zastrzyż. Bóg wprowadza nas w stan nieprzyjaźni ze złem i staje po naszej stronie. Wraz z Maryją, odkupioną i świętą Niewiastą.

ks. Robert Skrzypczak (Gość Niedzielny)

Poruszający gest dziewięciolatki

Oddała pieniądze – prezent z I Komunii św. na Hospicjum Małego Księcia.

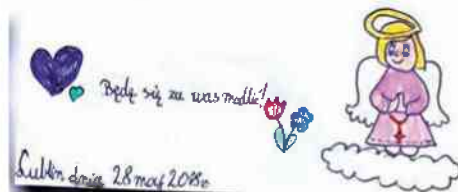
Piękny gest dziewięcioletniej Julii z Włodawy. Dziewczynka przekazała 1,5 tys. zł, które otrzymała od gości z okazji Pierwszej Komunii świętej, podopiecznym Lubelskiego Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia. „Ofiara (w kwocie 1500 zł) dla dzieci z Hospicjum Małego Księcia w Lublinie, od Julii (9 lat) z Włodawy.

Będę się za was modlić!” – napisała dziewczynka w liście opublikowanym na Facebooku przez hospicjum.

„Piękny gest małego dziecka dla naszych Podopiecznych, który wywołał wyjątkowe emocje wśród naszych pracowników i wolontariuszy. Dziękujemy Julii i jej rodzicom za wielkie serca i chęć pomocy” – odpowiedziały władze placówki Hospicjum w Lublinie.

– To jest pierwsza tego typu sytuacja. Wszyscy byliśmy tym bardzo wzruszeni. Dla mnie osobiście to zachowanie dziecka jest mistyczne i głęboko duchowe. Myślę,

Ofiara (w kwocie 1500 zł) dla dzieci z Hospicjum „Małego Księcia” w Lublinie, od Julii (lat 9) z Włodawy

że jest to owoc cudownego wychowania dziewczynki przez jej rodziców – przyznaje o. Filip Buczyński, założyciel i prezes lubelskiego hospicjum.

opr. za TVP info

WARSZAWA | W Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie zakończyły się uroczystości z okazji XI Święta Dziękczynienia. Tegoroczne obchody stanowiły podziękowanie Kościoła za odzyskaną w 1918 r. niepodległość. Koncelebrze z udziałem ok. 100 biskupów z Polski i zagranicy przewodniczył Prymas Polski abp Wojciech Polak. W uroczystości uczestniczył prezydent Andrzej Duda. Podczas Mszy św. – po raz drugi w historii Polski – zapłonęła Świeca Niepodległości, znak wolnej Polski. Została ona zapalona przez prezydenta Dudę w otoczeniu Marszałka Sejmu Kuchcińskiego, Prymasa Polski abp Polaka i kard. Nycza. Ogień, od którego została zapalona pochodził z Grobu Nieznanego Żołnierza.

LEDNICA | Pod hasłem „Jestem” odbyło się 22. Spotkanie Młodych na Lednicy. Z okazji 100. rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę w spotkaniu uczestniczył prezydent RP Andrzej Duda, który przekazał uczestnikom polskie flagi. Specjalne pozdrowienia dla uczestników przestał również papież Franciszek. Oficjalnie Spotkanie Młodych na Polach Lednickich rozpoczęła procesja z relikwiami, w której wzięli udział m.in. prezydent RP Andrzej Duda,

Prymas Polski abp Wojciech Polak oraz Przewodniczący KEP abp Stanisław Gądecki. – „Jestem. I dziękuję wam za to, że wy jesteście – mówił prezydent RP. – Patrę na was z wielkim wzruszeniem w tym szczególnym roku 2018, roku 100-lecia odzyskania przez Polskę niepodległości. Polska młodzież jest, jest razem, śpiewa pieśni, modli się, buduje wspólnotę, a nad nimi powiewają biało-czerwone sztandary. Bardzo wam za to dziękuję!” – mówił prezydent.

SZCZECIN | Z apelem do rządu o zmiany w prawie, dzięki którym możliwe będzie ekonomiczne dowartościowanie domowej pracy matek zwrócili się uczestnicy VI Zjazdu Dużych Rodzin, który odbywał się w Szczecinie. Wzięto w nim udział prawie 1,5 tys. osób z Polski i Europy. Gościem wydarzenia był premier Mateusz Morawiecki. „Cała Europa potrzebuje dużych rodzin” – stwierdził szef rządu i zapewnił, że polityka jego gabinetu jest polityką wspierającą rodziny. Podkreślił, że to właśnie duże rodziny dźwigają na sobie ciężar kolejnych stu lat niepodległości. – Duże rodziny są drogą do wielkiej Polski, do zrealizowania Polski naszych marzeń” – dodał premier RP.

Koncert narodów kiksuje

ciąg dalszy ze str. 3

Sądzę, że Paryż, miasto piękne i przyjemne do życia – było dla urzędników międzynarodowych rodzajem premii do wysokich pensji mającą ich sfidelizować, jak dzisiaj wysokie pensje w Brukseli. Nic nie było zbyt piękne dla funkcjonariuszy OCDE, dawniej OECE. Kupiono dla nich pałac Rotszyldów La Muette, XVIII wieczny, ale tym lepszy, że zbudowany w 1900 roku, razem z jego trawnikami i drzewami na skraju Łasku Bulońskiego.

W stolicy Francji nie było jeszcze terrorystów, ani migrantów. Tanie ostrugi codziennie dostarczano z Bretanii, kucharze byli najlepsi na świecie i jeśli coś strzelało, to głównie korki od szampana. W mieszkaniach można było przebierać – im większe, tym tańsze i kultura francuska kwitła w jej najlepszym wydaniu.

Obecni urzędnicy międzynarodowi żyją w zupełnie innym Paryżu, niż ten zachwalany w amerykańskich filmach powojennych. W Mac Donaldzie i w Starbuck cafe je się i pije to samo, co w Chicago. Księgarnia Europy – bulwar Saint-Germain zamienił się w magazyn odzieżowy. Zamiast „Moulin Rouge” na Pigallu ogląda się nudny program telewizyjny. Na miejsce Andre Maurois, Anouilha,

Giraudoux, Montherlanta i Sartra pojawili się Leila Slimani, Marie N'Diaye, Atiq Rahimi, Marc Levy, zamiast Edith Piaf śpiewają Siksou i The Mountains, zamiast Maurice’a Chevalier, Charlesa Trenet, Yves Montanda... Tylko stuletni Charles Aznavour szmerze jeszcze skrzypiącym głosem, o tym jak się dorobił ciężką pracą milionów trzymany w Szwajcarii.

Nawet OCDE nie to samo, do którego wydeptywałem ślady za czasów „Wolnej Europy”. Do pałacu dobudowano ogromny pawilon, potem drugi, w miarę przybywania członków. Każdy chciał uczestniczyć w „propagowaniu wolnej wymiany”, do której instytucję powołano. Polska także zakupiła pałacyk w Szesnastce, aby jej ambasador, Surdej był bliżej „ogniska demokracji, rekonstrukcji Europy i więzi transatlantyckich”.

Tymczasem bęc! W przeddzień zakończenia Forum, założyciel OCDE ogłosił, że owszem wolna wymiana jest dobrą rzeczą... dopóki służy interesom Ameryki. Ale teraz koniec – powiedział brutalny prezydent Trump kilka dni po okrutnym zakazie wolnej wymiany z Iranem. Od tej chwili na towary europejskie nakłada się wysokie cło. Na początek na stal i aluminium. A koby próbował nadal handlować z Iranem zostanie dotkliwie

ukarany. Europa natychmiast zapowiedziała kroki odwetowe. Nie będziemy kupowali amerykańskich... fistaszków(!) – zagroził na początek minister gospodarki. Potem ujawniono dalsze szczegóły odwetu. Na celowniku jeansy i motocykle Harley-Davidson, burbon i papierosy. Naturalnie, nie od razu, jak źle wychowani Amerykanie, ale po zatwierdzeniu przez odpowiednie komisje, złożeniu skargi do Światowej Organizacji Handlu i próbach dalszych negocjacji, co, jeżeli się pospieszymy zajmie rok.

Koncert państw europejskich coraz bardziej przypomina chór operowy. Jak w Purytanach Verdiego: śpiewa – więc chodźmy, więc idźmy, biegnijmy – i wciąż nie rusza się z miejsca. Zresztą nie wyjaśniono do końca w jakiej postaci metale zostaną opodatkowane. Czy także w postaci gotowych wyrobów – samochodów na przykład? Wydaje się, że tak. Wskazuje na to nakazana przez brutalnego Trumpa ankieta w sprawie wpływu importu samochodów na bezpieczeństwo Stanów Zjednoczonych. Podczas niedawnego pobytu w Chicago widziałem na ulicach głównie samochody europejskie, a przed luksusowymi willami w szykownej dzielnicy same niemieckie BMW, Porsche i najdroższe mercedesy. Z pewnością Trump także to zauważył.

Z KRAJU

- Papież przyjął na audjencji w Watykanie premiera Mateusza Morawieckiego. Następnie Morawiecki rozmawiał w watykańskim Sekretariacie Stanu z kard. Parolinem i złożył kwiaty na grobie św. Jana Pawła II.
- „Zgadza się, co do wszystkich głównych celów, które Sojusz Północnoatlantycki powinien w najbliższych latach realizować” – oświadczył prezydent Duda po spotkaniu z sekretarzem generalnym NATO Stoltenbergiem.
- Premier Morawiecki przebywał w Tallinie, gdzie brał udział w nieformalnym spotkaniu z szefami rządów Estonii, Litwy i Łotwy z okazji obchodów 100-lecia uzyskania niepodległości przez Estonię. Premier Morawiecki złożył następnie krótką wizytę na Litwie, podczas której odwiedził rafinerię PKN Orlen w Możejkach, gdzie doszło do spotkania z szefem litewskiego rządu Skvernelisem.
- Z udziałem prezydenta Dudy, marszałków Sejmu Kuchcińskiego i Senatu Karczewskiego oraz przedstawicieli Episkopatu Polski w Świątyni Opatrzności Bożej w Wilanowie odbyło się ogólnopolskie dziękczynienie za niepodległość.
- Przejście przez Bramę-Rybę w goście wyborcu Chrystusa zwięzczyło XXII Spotkanie Młodych Lednica 2000. Tegoroczne wydarzenie zgromadziło 85 tys. osób i odbywało się pod hasłem „Jestem”, a gościem Lednicy był prezydent Duda.
- „Trzeba wciąż pamiętać, że jesteśmy przedmurzem chrześcijaństwa” – powiedział w Gdańsku podczas homilii z okazji święta Bożego Ciała metropolita gdański, abp Głódź i dodał – „I niech wciąż pozostanie Gdańsk i ojczyzna nasza bastionem wiary i ziemią nadziei, ziemią Chrystusa i jego

Matki. I niech wciąż będzie ziemią błogostawieństw, skąd powiał wiatr ducha”. Z kolei w Poznaniu, abp Gądecki nawiązując do wyników irlandzkiego referendum ws. liberalizacji aborcji, przypomniał, że „zło nie staje się dobrem tylko, dlatego, że popiera je większość obywateli”.

• Zgodnie z propozycją przedstawioną, przez KE Polska ma otrzymać w nowym wieloletnim budżecie 64 mld€ z funduszy spójności – o 19,5 mld mniej niż obecnie. Zaproponowane przez Komisję nowe zasady przydziału środków zakładają, że wielkość funduszy będzie nadal powiązana z bogactwem regionów, ale są też kryteria dodatkowe, takie jak bezrobocie wśród młodych, niski poziom szkolnictwa, zmiany klimatyczne oraz... przyjmowanie migrantów.

• KE zaproponowała także nowy, zmniejszony budżet dla Wspólnej Polityki Rolnej. W jego ramach Polska miałaby otrzymać ok. 1% mniej na dopłaty bezpośrednie dla rolników i ok. 25% mniej na fundusz rozwoju obszarów wiejskich.

• 36% badanych w sondażu Kantar Millward Brown SA wskazało, że gdyby wybory odbywały się wkrótce, zagłosowałoby na Zjednoczoną Prawicę. Na PO – 28%, na Kukiz’15 – 6%, na Nowoczesną – 5%. Wg IBRIS PiS ma 33,3% poparcia, PO – 27,6%, trzeci SLD osiąga 9,9%.

• Poseł PiS Szyńskiowski vel Sęk został wiceministrem spraw zagranicznych i zastąpi Magierowskiego, który ma zostać ambasadorem w Izraelu.

• PE zaakceptował niekorzystne dla Polski przepisy dotyczące tzw. delegowania pracowników. Za przyjęciem zmian była część europolsów PO, PSL i SLD.

- Papież mianował abpa Hosera specjalnym wizytatorem apostolskim przy parafii w Medjugorje.
- Policjanci znaleźli ciało Chruszcza, radnego z Głogowa. Wg niepotwierdzonych informacji miał on być na tropie poważnej afery. Chruszcz był bratem postać Sylwestra Chruszcza z koła Wolni i Solidarni i działaczem ruchu narodowego.
- Poseł PO Cimoszewicz (syn Włodzimierza) na Twitterze zamieścił zdjęcie procesji Bożego Ciała, które podpisał: „ci się rozsiedli na środku ulicy i mszę odpowiadają. Policja właśnie przysnęła. A wy na maratończyków w Warszawie narzekacie”. Dziadek z UB byłby z wnuka dumny...
- Dowodzone przez USA manewry wojskowe NATO Saber Strike z udziałem ok. 18 tys. żołnierzy z 19 krajów, głównie państw członkowskich Sojuszu, odbywały się w Polsce i krajach bałtyckich. Manewry mają „demonstrować zaangażowanie i solidarność Paktu”.
- Specjalny zespół prokuratorów bada okoliczności pożarów mających miejsce na terenach składowisk odpadów w całym kraju. Podejrzewa się specjalne podpalenia składowisk „importowanych” z zagranicy odpadów.
- Sanepid odradza kąpiele w Sopocie ze względu na zanieczyszczenie bakterią E. Coli.
- Komisja Nadzoru Finansowego prowadzi kampanię społeczną, której celem jest zwrócenie uwagi na ryzyko związane z inwestowaniem w tzw. kryptowaluty.
- Rośnie liczba Polaków, których stać na wakacyjny wyjazd. W tym roku wypoczynek poza domem planuje ponad 70% badanych, czyli o 15 pkt. proc. więcej niż w roku ubiegłym. □

Momentem optymistycznym było spotkanie polskich dziennikarzy z ministrem spraw zagranicznych RP. Dr. Jacek Czaputowicz, w odróżnieniu od funkcjonariuszy międzynarodowych, od rana w czarnych garniturach założył rano 31 maja jasną marynarkę, co dobrze świadczy o jego zdrowym rozsądku. Mówił głównie o egzotycznych zamiarach Polski dotyczących Argentyny i Senegalu. Ale na moje pytanie o problemy Międzymorza i Pipeline wyjaśnił cierpliwie, iż te projekty różniące Polskę od Niemiec i Francji cieszą się poparciem Stanów Zjednoczonych. Międzymorze, czyli wielka autostrada łącząca w Europie Środkowej północ z południem – Polskę z Bułgarią i Rumunią poprzez Czechy i Słowację nie znajduje aprobaty Niemiec i Francji, które wolatyby rozbudować drogę transportu Wschód-Zachód, z Europy do Chin. Podobnie zamiast Pipeline, czyli gazociągu z polskich portów bałtyckich do krajów środkowej Europy, kraje Europy Zachodniej wolą budowę Nordstream, czyli rury pod dnem Bałtyku z Rosji. Pierwsze rozwiązanie uczyniłoby nas eksporterem gazu, drugie importerem narażonym na putinowskie naciski. Jak widać materiału wystarczy na co najmniej jeszcze jedno forum OCDE. □

Piotr Witt

Trójwymiarowe przejście

W Lidzbarku Warmińskim powstały pierwsze w Polsce trójwymiarowe pasy na przejściu dla pieszych.

Pasy te zostały namalowane na ścieżce rowerowej. Mają pomóc spacerowiczom i skłonić rowerzystów do tego, by zwolnili.

Dzięki wykorzystaniu efektu 3D przejście dla pieszych przez ścieżkę przypomina przeszkodę.

Co ciekawe, dwa lata temu niedaleko Lidzbarka powstała pierwsza w Polsce świecąca ścieżka rowerowa. Nawierzchnia świecącej ścieżki rowerowej zawiera tzw. luminofores, czyli specjalne substancje syntetyczne, które „tadują” się za pomocą światła dziennego. Nocą emitują nagromadzoną energię. W ciągu dnia ścieżka rowerowa ma natomiast kolor niebieski. □

Źródło: Radio Olsztyn

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Czeski prezydent Zeman mianował ponownie premierem przywódcę centroprawicowego ruchu ANO Babisza.
- Opozycyjna i antyemigrancka Słoweńska Partia Demokratyczna wygrała wybory parlamentarne. SDS uzyskała 25% poparcia. Centrolewicowa, ale antysystemowa Lista Szarceca zajęła 2 miejsce z wynikiem 12,6%. Na 3 miejscu plasują się Socjaldemokraci (10%), na 4 z wynikiem 9,7% socjalliberalna SMC, a na 5 Zjednoczona Lewica (9,1%). Słowenię czeka rząd koalicyjny.
- Szefowie komisji ds. europejskich parlamentów państw Grupy Wyszehradzkiej uznali, że zmiany w strukturze przyszłych budżetów UE nie mogą być wprowadzane kosztem któregośkolwiek z państw członkowskich i muszą zapewniać odpowiednie warunki dla rozwoju całej UE.
- Hiszpański Kongres Deputowanych przegłosował wotum nieufności wobec premiera i przewodniczącego Partii Ludowej Rajoya. Na stanowisku szefa rządu zastąpił go lider socjalistów Sanchez. Dymisja Rajoya jest związana z aferą korupcyjną Gurtel, w którą zamieszane były osoby z jego partii. W czasie ceremonii zaprzysiężenia Sanchez po raz pierwszy w historii Królestwa zabrakło krzyża i Biblii.
- Nowy rząd Katalonii został zaprzysiężony w Barcelonie. Kończy to okres sprawowania bezpośredniej kontroli nad regionem przez władze w Madrycie, zarządzony po ubiegłorocznym referendum w sprawie oddzielenia się regionu od reszty kraju.
- Nowy rząd Włoch, na którego czele stoi prof. Conte, został zaprzysiężony przez prezydenta

Mattarellę. Rząd utworzył po 3 miesiącach impasu politycznego antysystemowy Ruch Pięciu Gwiazd i prawicowa Liga.

- MSW w nowym gabinecie Włoch Salvini zapowiedział, że nielegalni imigranci muszą „pakować walizki”. Mówił też, że jego kraj nie może sobie pozwolić, by utrzymywać setki tysięcy migrantów.
- Członkowie francuskiego Frontu Narodowego zagłosowali w sprawie zmiany nazwy partii. Nowa nazwa to: Zjednoczenie Narodowe.
- Premier Ukrainy Hrojsman zagroził, że złoży dymisję, jeśli ustawa o sędziach antykorupcyjnym nie zostanie uchwalona przez parlament.
- Prezydent Trump ostatecznie potwierdził, że jego spotkanie z przywódcą Korei Płn., Kim Dzong Unem odbędzie się 12 czerwca w Singapurze. Podkreślił też, że szczyt będzie początkiem procesu, a na obecnym etapie chodzi o wzajemne poznanie się.
- USA zawetowały projekt rezolucji Rady Bezpieczeństwa ONZ wzywającej do międzynarodowej ochrony Palestyńczyków w Strefie Gazy i na Zachodnim Brzegu. Za przyjęciem tekstu głosowało 10 krajów, w tym – Francja, Chiny i Rosja, zaś 4 kraje wstrzymały się od głosu: Zjednoczone Królestwo, Królestwo Holandii, Polska i Etiopia. Jednocześnie Rada odrzuciła amerykański projekt proizraelskiej rezolucji potępiającej Hamas za eskalację przemocy.
- NATO nie przybędzie na ratunek Izraelowi, gdyby został zaatakowany przez Iran, ponieważ państwo żydowskie nie jest członkiem Sojuszu Północnoatlantyckiego – powiedział sekretarz generalny NATO Stoltenberg w wywiadzie dla niemieckiego „Spiegla”.

- Niemcy dostaną z UE rekompensatę za obciążenia finansowe związane z przyjmowaniem migrantów. Planowany unijny budżet na lata 2021–27 przewiduje, że z tego tytułu trafi do Berlina 4,5 mld€. Najpierw sami zaprosili, a później wzięli odszkodowanie.
- MSW Kanady Freeland ogłosiła, że w reakcji na zapowiedziane przez USA cła na stal i aluminium, Kanada nałoży cła odsetkowe w wysokości 25 i 10% na amerykańską stal i aluminium oraz inne produkty o całkowitej wartości 16,6 mld dolarów kanadyjskich.
- Nie będziemy negocjować ze Stanami Zjednoczonymi „pod presją” wprowadzonych przez ten kraj cła na europejską stal i aluminium – oświadczył też francuski minister finansów Le Maire. Prezydent Macron nazwał decyzję USA „bezprawną”. Amerykańskie cła były już poprzednio odkładane. Nie dotkną one Polski.
- Prezydent Filipin Duterte kazał „iść do diabła” ekspertowi ds. praw człowieka ONZ, który stwierdził, że niezależność sądów w Filipinach jest zagrożona. Duterte podkreślił, że nie zgadza się na to, by mieszano się w sprawy wewnętrzne Filipin.
- Rosyjski okręt podwodny „Jantar” znalazł się u wybrzeży Wielkiej Brytanii. Brytyjczycy skierowali tam niszczyciel HMS Diamond i śmigłowce, które miały za zadanie monitorować działania rosyjskiego okrętu.
- W Irlandii z wykorzystaniem robota będą dostarczane kobietom w Belfaście... pigułki abortyjne. Prawo podobno nie jest w ten sposób łamane, ponieważ robot obsługiwany jest z Holandii. „Atrakcyjnie” i „nowocześnie” w służbie cywilizacji śmierci □

Zrozumieć młodych

Wbrew pozorom pokolenie hedonistów zanurzonych w wirtualnym świecie nie jest wpisane na straty. Duszpasterze ciągle szukają sposobu, żeby dotrzeć do nich z Dobrą Nowiną.

Zamiast w Boga wierzyć w siebie, na piedestale stawiają karierę, atrakcyjność fizyczną i wykształcenie. Nie chcą zakładać rodzin, czas wolny poświęcają na pasję, rozrywkę i surfowanie po internecie. Mniej więcej tak wygląda obraz pokolenia, które już weszło w dorosłość. W najbardziej prawdopodobnym scenariuszu młodsze rodzeństwo tzw. milenialsów (ludzi urodzonych w latach 1984–1997) będzie podążać tą samą ścieżką, a niewykluczone, że w odrzuceniu religii będzie bardziej radykalne. Czy da się jakoś zatrzymać proces postępującej laicyzacji?

Franciszek od początku swojego pontyfikatu zastanawia się, jak przyciągnąć młodych do Kościoła. W swojej pierwszej adhortacji „*Evangelii gaudium*” zasygnalizował potrzebę modyfikacji dotychczasowych struktur duszpasterstwa, tak aby młodzi mogli znaleźć w nim odpowiedź na swoje potrzeby. Kościół wróci do tego tematu w czasie XV Zwyczajnego Zgromadzenia Synodu Biskupów, które odbędzie się w październiku br. pod hasłem: „Młodzi, wiara i rozeznanie powołania”. Miesiące poprzedzające to wydarzenie są dobrą okazją do dyskusji o sytuacji młodych w poszczególnych krajach. Refleksję na ten temat na polskim podwórku podjęto w monografii „Duszpasterstwo młodzieży w Polsce wobec współczesnych przemian”.

Przekonać wątpiących

W książce przygotowanej przez Polskie Stowarzyszenie Pastoralistów przyjrano się m.in. kondycji religijnej i moralnej młodzieży szkół średnich. Wyniki badań Instytutu Socjologii UKSW oraz Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego pokazują, że młodzi Polacy wykazują skłonność do negowania tradycyjnych wartości i ulegania zachodnim modom. Wyjątkowość naszego kraju polega jednak na tym, że sekularyzacja w skali całego społeczeństwa postępuje stosunkowo wolno. W 2017 r. 88,7 proc. uczniów szkół średnich zadeklarowało przynależność do Kościoła rzymskokatolickiego (spadek o 9,3 proc. w porównaniu z 1988 r.), a jako głęboko wierzących lub po prostu wierzących uznało siebie 53,9 proc. młodych (spadek o 28,4 proc.).

W Polsce świątynie nie pustoszeją aż tak szybko jak na Zachodzie. Duży wpływ na to ma aktywność duchownych i świeckich, którzy proponują młodym różne modele pogłębionej religijności. Takie wspólnoty jak Ruch Światło-Życie czy Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży cieszą się jeszcze zainteresowaniem. Zapraszając młodych na spotkania, ewangelizatorzy wykorzystują ogólnoswiatowy trend indywidualnego wyboru wiary zamiast

jej dziedziczenia. Młodym nie wystarczają już tradycje rodziców, potrzebują innych form przeżywania religijności.

Przytoczone badania pokazują, że tylko 16,3 proc. ankietowanych wyraża przekonanie o całkowitym braku wiary w Boga, a pozostałe 30 proc. określa siebie jako wątpiących lub niezdecydowanych. Oni wymagają szczególnej troski Kościoła, który powinien pokazać im, że odpowiedź na wszystkie pytania znajduje w Chrystusie.

Siła dialogu

Działania ewangelizacyjne, z którymi można zetknąć się na ulicach polskich miast, sprawiają, że wiele osób zaczyna wierzyć w Boga. Spektakularne nawrócenia potrzebują jednak ugruntowania w duszpasterstwie. Tylko przemyślane prowadzenie młodych sprawi, że nie zбочą z właściwej ścieżki.

W postudze duszpasterskiej zwykle podkreśla się potrzebę zachęcania wiernych do modlitwy i przyjmowania sakramentów. Te elementy są bardzo ważne, ale musi im towarzyszyć rzeczywisty dialog duszpasterza z ludźmi próbującymi odnaleźć się w Kościele. Każdy kapłan podejmujący się tego zadania powinien posiadać odpowiednie kompetencje, m.in. zdolność słuchania i rozumienia drugiego człowieka. Ojciec Sergiusz M. Batdyga podkreśla, że duszpasterz nie może patrzeć na swoich rozmówców z góry ani podejmować za nich decyzji. „Rzecz w tym, by nie dopuścić w żaden sposób do ograniczenia autonomii interlokutora. Zatem, żeby nasz interlokutor mógł swobodnie decydować o krokach, jakie podejmuje w związku z jego sytuacją życiową czy egzystencjalną, trzeba umiejętnie wskazać mu możliwość stopniowego przemieniania sposobu myślenia, reagowania, odczuwania i działania” – twierdzi franciszkanin. Ta wskazówka ma szczególne znaczenie w odniesieniu do pokolenia charakteryzującego się wysokim poczuciem odrębności.

Social media

Jak jednak rozmawiać z ludźmi, którzy wydają się wiecznie zapatrzeni w ekrany smartfonów? Tak zwani cyfrowi tubylcy, urodzeni w czasach powszechnego stosowania internetu w domu i pracy, spędzają godziny w sieci. Trzeba zrozumieć, że jest to dla nich naturalne środowisko, a nie jedynie dodatek do życia w realnym świecie. Dobrze ujął to papież Benedykt XVI, twierdząc, że „świat cyfrowy nie jest światem paralelnym ani czysto wirtualnym, lecz dla wielu ludzi, zwłaszcza najmłodszych, stanowi część codziennej rzeczywistości”. Sieć jawi się więc jako przestrzeń ewangelizacyjna, z czego doskonale zdają sobie sprawę dwa cieszące się największą popularnością wśród młodych katolików zakony: dominikanie i jezuici. Korzystanie przez Kościół z mediów społecznościowych stało się normą. Nadal nie wszyscy duchowni potrafią jednak znaleźć odpowiednią dla młodych formę przekazu. W omawianej monografii Magdalena Jeżak-Śmigiełska udziela im kilku wskazówek: „Duszpasterz powinien inicjować lub wspierać akcje zachęcające do wpisów z hasztagami.

ciąg dalszy na str. 12

Polska porzuca Polaków na Litwie?

Jan Engelgard

Jedną z nie rozwiązanych od 1990 roku spraw są prawa polskiej mniejszości na Litwie.

Chodzi o prawo do języka, własnego szkolnictwa i prawo do zwrotu zagrabionej własności. Władze litewskie od samego początku istnienia niepodległego państwa – uważają Polaków za zagrożenia dla jego bezpieczeństwa. Polacy, broniąc się przed dyskryminacyjną polityką Wilna – stworzyli prężną organizację społeczną, jaką jest Związek Polaków na Litwie i sprawną organizację polityczną, czyli Akcję Wyborczą Polaków na Litwie. W tej walce znaleźli sojuszników wśród zamieszkujących Litwę Rosjan, co od samego początku niezmiennie denerwuje Litwinów, a także sporą część polskiego establishmentu. Jest jednak faktem, że tylko dzięki temu Polacy mają swoją reprezentację w sejmie litewskim a nawet w Parlamencie Europejskim.

Przez całe lata Warszawa starała się jednak lawirować między Polakami na Litwie a wymogami polityki wschodniej zakładającej sojusz z Litwą o wydźwięku zdecydowanie antyrosyjskim. Ostatnie tygodnie przyniosły jednak zmianę tego kursu. Nowy rząd Mateusza Morawickiego, a także MSZ kierowane przez Jacka Czaputowicza – wyraźnie stanął po stronie władz litewskich. Najpierw Stefan Karczewski, marszałek Senatu RP, podczas swojej wizyty na Litwie – zaatakował jedną z najbardziej znanych polskich działaczek – Renatę Cytacką. Kiedy ta poruszyła sprawę szykanowania polskiego szkolnictwa na Litwie, marszałek podniesionym głosem powiedział: „Możemy się obrazić, możemy wypowiedzieć wojnę Litwie. Tego nie zrobimy, to panią zapewniam, bo chcemy pokoju na świecie i w Europie, i tego nie zrobimy”.

Potem poruszył sprawę rzekomych defraudacji pieniędzy przyznanych przez Fundację Pomocy Polakom na Wschodzie Związkowi Polaków na Litwie. Powiedział to, pomimo tego, że Cytacka reprezentuje Forum Rodziców Szkół Polskich.

Zarzut defraudacji dotyczy Związku Polaków na Litwie i jego prezesa Michała Mackiewicza. Doszło do tego, że Urszula Doroszevska, nowa polska ambasador na Litwie, tuż przed zjazdem Związku Polaków na Litwie wezwała go do siebie i „jako przedstawiciel Państwa Polskiego” zakazała mu kandydowania. Dzień później, w sobotę 26 maja, Mackiewicz został ponownie wybrany na to stanowisko, po czym ostro skrytykował politykę władz w Warszawie prowadzoną wobec ZPL. Mackiewicz tak to komentuje: „Minęło półtora roku faktycznego szantażu. Domagano się, żeby całe kierownictwo Związku podało się natychmiast do dymisji. Poinformowano, że sprawa trafiła do prokuratury. W trakcie kampanii sprawozdawczy wyborczej sugerowano, żeby na konkretne osoby popierające mnie nie głosować... O wszystkim nawet wstyd wspominać... A przecież nie zginął ani jeden grosz! Wszystko, co nam naliczono, oddaliśmy w tym samym dniu. Chociaż teraz prawnicy z Warszawy mówią mi, że nie trzeba było tego robić, że to był nasz błąd”.

Powstaje pytanie – dlaczego Warszawa zaostrza kurs, wychodząc naprzeciw żądaniom strony litewskiej? Wiąże się to z jednej strony z tradycyjną, zarówno w Polsce, jak i na Litwie – obawą przed „knowaniami” Rosji, jak i przyjętą polityką przeciwstawienia się tzw. wojnie

hybrydowej, którą Rosja ma prowadzić przeciwko państwom bałtyckim, Ukrainie i Polsce. W tej retoryce jest dużo obsesji i naciąganych teorii, ale działania są realne. Oto np. – jak poinformowała „Rzeczpospolita” – służby specjalne Litwy umieściły Renatę Cytacką na liście osób stanowiących „zagrożenie dla bezpieczeństwa Republiki Litewskiej”. Jej działalność w obronie polskich szkół zgodna jest rzekomo z... „kremlowską polityką imperialną”. To zdumiewające, gdyż nie tak dawno Cytacka była wiceministrem energetyki w rządzie litewskim Algirdasa Butkevičiusa (lata 2012-2014). Mówi się, że „podpadła” samej prezydent Litwy Daliui Grybauskaitė. Kiedy ta ostatnia oznajmiła przed Parlamentem Europejskim, że prawa mniejszości są w jej kraju przestrzegane, Cytacka skomentowała to tak: „To kłamstwa”. „Od tamtej pory jestem pod kontrolą. Moja prywatna poczta jest sprawdzana, telefony zapewne podsłuchiwane. Ale ja nie mam nic do ukrycia” – komentuje. W tym kontekście stanowisko władz polskich, które de facto porzuciły polską mniejszość na Litwie – i do tego dały to publicznie do zrozumienia – jest złamaniem dotychczasowej zasady zachowywania równowagi pomiędzy rządem litewskim a organizacjami polskimi. Jak jednak z tego widać Warszawa z uporem stara się stworzyć na Litwie nowy polski ośrodek, usługowy wobec władz w Wilnie i spolegliwy, nie „przeszkadzający” w realizacji polityki wschodniej. Sęk w tym, że zdecydowana większość Polaków na Litwie nie jest skłonna wyjść naprzeciw tym oczekiwaniom. □

Pociąg z Chin do Warszawy

W każdy czwartek z terminala towarowego Shilong na południowym wschodzie Chin wyrusza pociąg załadowany kontenerami.

Stacja przeznaczenia? Duisburg. Po drodze jedzie m.in. przez Warszawę. Trasa pociągu wiedzie przez Jekaterynburg, Moskwę, Małaszewicze, Warszawę, Hamburg do Duisburga. Mierzy ponad 13 tys. km, a jej pokonanie zajmuje 19 dni.

Co wiezie pociąg z Chin do Europy?

Shilong leży w prowincji Guangdong, w której produkowany jest co piąty smartfon na świecie. W 2017 r. na eksport trafiło ich stąd 356 mln sztuk. Nic więc dziwnego, że w kontenerach do Europy przewożona jest głównie elektronika. Są w nich też ubrania, buty i żywność.

– Pociągi do Duisburga liczą średnio 41-50 kontenerów. W Polskę wyładowywanych jest 17-20 z nich – mówi Dou Chao, wicedyrektor Sinotrans South Int'l Railway Logistics Dept. – W Polsce rozładowywane są m.in. zamówienia z chińskich sklepów internetowych i dostawy do magazynów firm e-commerce nie tylko z Polski, ale i z Węgier – dodaje Dou Chao.

Z bazy Shilong kursują 122 międzynarodowe pociągi towarowe, w tym 35 do Europy.

Łączna wartość eksportu z prowincji Guangdong do Polski wyniosła 4,52 mld juanów i stanowiła 0,6 proc. całkowitego eksportu. Import z Polski do tej prowincji był wart 150 mln juanów, notując wzrost o 42,3 proc. rdr. Chińczycy z Polski importują m.in. części maszyn, transformatory, kable i makulaturę. □

Marcin Walków – Business Insider Polska
fot. Mariusz Olszewski (BIP)

KRZYŻÓWKA NA DZIEŃ OJCA

PROONUJE: MDZ

Poziomo: A-1. Naturalny wyptyw wody podziemnej. B-6. Warstwa gliny zmieszanej ze słomą, układana dawniej w chatach wiejskich jako podłoga. C-1. Tato. D-6. Choroba oka. E-1. Hiszpańskie wino – słodkie i aromatyczne. F-9. 100. G-1. „Narzędzie pracy włamywacza. H-9. Remisowa pozycja w szachach. J-1. Nocny motyl. K-9. Okres geologiczny w dziejach Ziemi. L-1. Uprzywilejowany kolor w kartach. Ł-6. Domek dla krasnala. M-1. Francja w języku tubylców. N-6. Moja ulubiona pora roku. O-1. Element kuchenki gazowej. P-6. Radiowy lub telewizyjny.

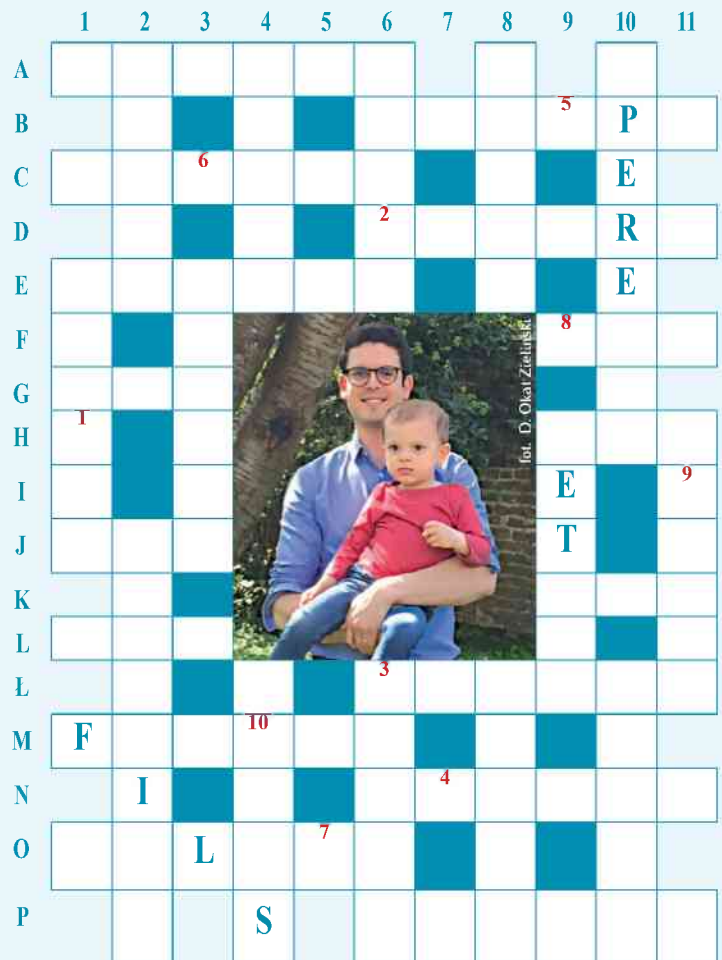
Pionowo: 1-E. Uczucie łączące rodzinę. 2-A. Radny po staropolsku. 2-J. Surowiec na produkt. 3-E. Cienka folia metalowa. 4-A. Broń drzewcowa. 4-Ł. Ogłoszenie prasowe. 6-A. Możliwość skorzystania z jednej z wielu możliwości. 6-Ł. Zwojnica cylindryczna z równomiernie nawiniętego drutu. 8-A. Puszysta tkanina. 8-Ł. Elektroda o dodatnim potencjale. 9-H. Klient w urzędzie. 10-A. Muzyczny utwór sceniczny z komediową akcją i lekką muzyką. 10-Ł. Podkład do wyszywania włóczką lub osnowa utworu literackiego. 11-H. Długa męcząca przemowa. □

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 10 utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 13/2018: „Grób się pusty ostał”.

Poziomo: Księga, elektor, terror, Afryka, krypta, ziele, Liège, szaty, gmach, agitka, reguła, równik, latopis, antaba.

Pionowo: Jerozolima, Grób, Betlejem, Ateny, Strzelec, arka, kraj, ikra, suma, sala, atak, asygnata, krzyż, kalarepa, Post, antychryst. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Mundial. Przygotowująca się do mistrzostw świata reprezentacja Kolumbii zremisowała z Egiptem. Stabo zaprezentował się także nasz kolejny przeciwnik – Senegal, który także zremisował 0:0 z Luksemburgiem. Ostatni nasz rywal grupowy, Japonia, przegrał 0:2 z Ghaną. W ekipie polskiej kontuzji doznał nasz czołowy obrońca Glik.

☺ Z 1 ligi do niższej klasy rozgrywkowej spadły aż 2 kluby grające do niedawna w ekstraklasie – chorzowski Ruch i Górnik Łęczna. Stawkę „spadkowiczów” uzupełniła Olimpia Grudziądz. Awans do ekstraklasy, jeszcze przed zakończeniem rozgrywek, zapewniły sobie legnicka Miedź i po wielu latach – Zagłębie Sosnowiec.

☺ 6 meczy i 5 zwycięstw Polaków w siatkarskiej Lidze Narodów. Reprezentacja Polski pod wodzą nowego trenera Heynena na drugim turnieju rozgrywanym w Polsce pokonała tym razem 3:0 Francuzów, 3:0 Chińczyków i uległa 1:3 Niemcom. Na kolejne turnieje Polacy polecą do Japonii, USA i Australii.

☺ Stabiej wypadają w Lidze Narodów nasze panie. Reprezentacja polskich siatkarek przegrała 0:3 z Holandią i w takim samym stosunku z Brazylią, ale na koniec pokonała 3:0 Koreę Płd. Kolejne 2 turnieje Ligi Narodów siatkarek zostaną rozegrane w Bydgoszczy i Wałbrzychu.

☺ Reprezentacja Polski kobiet w piłce ręcznej awansowała na mistrzostwa Europy, które odbędą się w grudniu we Francji. W eliminacjach biało-czerwone pokonały Słowaczki 26:21 (12:7).

☺ Piłkarze ręczni PGE VIVE Kielce po raz 15. w historii klubu wywalczyli tytuł mistrzów Polski. W rewanżowym meczu finałowym pokonali Orlen Wisłę Płock 33:29. Pierwsze spotkanie kielczanie także wygrali 33:28.

☺ Koszykarze Anwilu Włocławek zostali mistrzami Polski. W szóstym meczu finałowym pokonali BM Slam Stal Ostrów Wlkp. 73:65 i wygrali rywalizację play off 4-2. To drugi w historii tytuł drużyny z Włocławka.

☺ Roland Garros. Kubot i Brazylijczyk Melo przegrali z indyjsko-francuskim deblem Bopanna/Roger-Vasselin 4:6, 6:7 w III rundzie. Hurkacz na centralnym korcie dzielnie walczył z rozstawionym z nr 3 Cilicem, choć przegrał 2:6, 2:6, 7:6 (7-3), 5:7 w rundzie II. W tej samej rundzie French Open, Amerykanka Stephens okazała się za mocna dla Fręch i Polka przegrała z nią 6:2, 6:2.

☺ Polskie koszykarki pokonały w Wałbrzychu Irlandię 81:49 w towarzyskim meczu przygotowawczym do listopadowych eliminacji mistrzostw Europy.

☺ Żużlowa reprezentacja Polski pokonała w towarzyskim meczu Szwecję 54:36.

☺ Kowalski i Jankowski wygrali rywalizację dwójek podwójnych wagi lekkiej, a kobieca czwórka podwójna zajęła 2 miejsce w inauguracyjnej rundzie wioślarskiego Pucharu Świata w Belgradzie.

☺ Boks. „Diablo” Włodarczyk wygrał na punkty z Durodolą z Nigerii w czasie KnockOut Boxing Night w Rzeszowie.

☺ Przygoński z belgijskim pilotem Colsolem (Mini John Cooper Works Rally) zajęli 2 miejsce w Rajdzie Kazachstanu, piątej eliminacji Pucharu Świata w rajdach terenowych. Polak umocnił się na prowadzeniu w klasyfikacji generalnej.

☺ Kwiatkowski wygrał w Valence prolog wyścigu Criterium du Dauphine. Był to ważny sprawdzian przed Tour de France.

☺ Śmietanka skoczyła o tycze 4,45, Zalewski przebiegł 400 m w 45,71, Rozmys 800 m w 1,46,93, a Siciarz 100 m ppt. w 13,15 i cała czwórka wypełniła na mityngu w Bydgoszczy tzw. „minima” na mistrzostwa Europy w LA.

☺ Polski MSZ ostrzega obywateli przed wyjazdem do Rosji na Mundial.

☺ Inna twarz „kiboli”. Kibice Legii Warszawa oficjalnie przekazali nowoczesną karetkę dla Centrum Zdrowia Dziecka. Zbierali na nią pieniądze przez ponad rok. Resort przypomina o zagrożeniu zamachami terrorystycznymi. □

Le futur aéroport de Varsovie

Il a la taille d'un grand.

La Pologne voit grand en matière de communications internationales. Le président de la République Andrzej Duda a récemment promulgué une loi spéciale concernant la construction d'un aéroport international géant, le Port central de communication (CPK). La loi, adoptée par les députés, pose les principes et les conditions de financement et de mise en œuvre des investissements pour la construction de l'aéroport et des infrastructures qui l'accompagnent. D'une superficie de trois mille hectares, il sera situé dans la commune de Baranów, entre Varsovie et Łódź, à proximité de l'autoroute A2, à une quarantaine de kilomètres de la capitale. Il devrait entrer en service dans neuf ans, en 2027. À l'ouverture, il aura une capacité de quarante-cinq millions de passagers, mais celle-ci atteindra à terme les cent millions. Ce sera aussi un grand aéroport de fret fonctionnant vingt-quatre heures sur vingt-quatre.

Baptisé « Solidarność », cet aéroport est le plus grand projet d'infrastructure qui sera construit en Europe centrale et orientale. Il a l'ambition d'être une plaque tournante pour les vols vers l'Asie ou l'Amérique du Nord. Il sera desservi par un nouveau réseau ferroviaire intégré à grande vitesse, qui permettra de relier les grandes villes du pays en moins de trois heures. La capitale sera par exemple à un quart d'heure. L'autoroute actuelle sera élargie. Des emplois seront créés et des services se développeront tout autour, même une nouvelle ville. Le coût total du projet, en comptant l'aéroport lui-même et les infrastructures d'accompagnement, est estimé à quelque trente-cinq milliards de zloty dans sa limite supérieure, soit un peu plus de huit milliards d'euros. Conforme aux objectifs de l'Union européenne, le projet devrait bénéficier d'un financement communautaire.

À Varsovie, il y a déjà deux aéroports, celui de Modlin et celui d'Okęcie. Le premier, ouvert en 2012 à Nowy Dwór

Mazowiecki à trente-cinq kilomètres de la capitale, de petite capacité, ne concerne que les compagnies aériennes à bas prix. Le second, l'aéroport Chopin à Okęcie, inauguré en 1934, est situé à environ huit kilomètres du centre-ville. Avec plus de seize millions de passagers en 2017, en forte croissance, il arrive à saturation et ne peut plus être agrandi. Il sera fermé après la mise en service du Port central. Compte tenu de sa situation, une délocalisation était donc nécessaire. Le projet décrit ci-dessus a été adopté par le gouvernement de Beata Szydło en novembre 2017.

À peine la loi spéciale promulguée, l'aéroport « Solidarność » a fait l'objet de critiques acerbes de la part de la presse allemande qui se demande à quoi servira un tel investissement à la Pologne ou si le pays en a vraiment besoin. En réalité, les Allemands y voient une concurrence pour leurs propres aéroports, en particulier pour un projet d'envergure en construction à Berlin, débuté en 2006, mais qui semble rencontrer des difficultés. L'opposition totale se fait l'écho des voix de leurs maîtres d'outre-Oder et pointent du doigt le « gigantisme » du projet polonais. Il ne fait aucun doute qu'à l'approche des élections locales et régionales de l'automne, les critiques vont se multiplier et se renforcer.

En bref

D'après un sondage CBOS, 75 % des personnes interrogées ont déclaré qu'elles iraient voter aux élections locales et régionales. Parmi les participants, 29 % donneraient leurs voix aux candidats de la Droite unie (PiS et alliés), et 16 % à la coalition PO-Nowoczesna. Le parti de Kukiz pourrait recevoir 7 % des voix, tandis que le PSL et le SLD 4 % chacun. 13 % ont déclaré qu'ils n'iront pas voter.

Ce jour (4 juin), le sélectionneur Adam Nawałka a présenté la composition défi-

nitive des vingt-trois joueurs de l'équipe polonaise au Mondial : – gardiens de but : Bartosz Białkowski (Ipswich Town), Łukasz Fabiański (Swansea City), Wojciech Szczęsny (Juventus Turin) ; – défenseurs : Jan Bednarek (Southampton FC), Bartosz Bereszyński (Sampdoria Gênes), Thiago Cionek (SPAL 2013), Kamil Glik (AS Monaco), Łukasz Piszczek (Borussia Dortmund), Artur Jędrzejczyk (Legia Warszawa), Michał Pazdan (Legia Warszawa) ; – milieux de terrain : Jakub Błaszczykowski (VfL Wolfsburg), Jacek Góralski (PKF Ludogorets Razgrad), Kamil Grosicki (Hull City), Rafał Kurzawa (Górniki Zabrze), Grzegorz Krychowiak (West Bromwich Albion), Karol Linetty (Sampdoria Gênes), Sławomir Peszko (Lechia Gdańsk), Maciej Rybus (Lokomotiv Moscou), Piotr Zieliński (SSC Naples) ; – attaquants : Dawid Kownacki (Sampdoria Gênes), Robert Lewandowski (Bayern Munich), Arkadiusz Milik (SSC Naples), Łukasz Teodorczyk (RSC Anderlecht). Allez les Blancs et rouges !

Invité par la Plate-forme civique, le chef du Parti populaire européen a déclaré à Varsovie : « Nous voulons aider la Pologne à retrouver la place qu'elle avait précédemment en Europe »... comme porteuse de valise ? □

Portugalia przeciwko eutanazji

Zgromadzenie Republiki (parlament Portugalii) nie zgodziło się podczas głosowania 29 maja na depenalizację tzw. śmierci wspomaganej.

Oznacza to, że w tym kraju nie ma zgody na legalizację eutanazji.

Za odrzuceniem możliwości zalegalizowania eutanazji głosowali deputowani liberalno-konserwatywnej Portugalskiej Partii Socjaldemokratycznej, konserwatywnego bloku CDS-PP oraz Portugalskiej Partii Komunistycznej.

Depenalizację śmierci wspomaganej poparli rządzący prounijni socjaliści, ekologiczyczny Blok Lewicy, Zieloni, a także Partia „Ludzie, Zwierzęta, Przyroda”. Projekty tych właśnie ugrupowań były przedmiotem wcześniejszej debaty w parlamencie.

– Już samo głosowanie nad legalizacją eutanazji wydaje się niedopuszczalne,

gdyż jest sprzeczne z ustawą zasadniczą – argumentowali podczas debaty politycy CDS-PP. □

Niezależna.pl

Zrozumieć młodych

ciąg dalszy ze str. 8

Wynika to z dużej potrzeby wspólnoty w internecie. (...) Istotną kwestią jest interakcja – prowokowanie do komentowania, np. przez zadanie jakiegoś pytania, ale też odpowiadanie na komentarze” – pisze doktorantka teologii środków społecznego przekazu. W internetowej ewangelizacji chodzi zatem o wejście w dialog, dokładnie tak samo jak w rzeczywistości.

Powołanie

Warto mówić do młodych ich językiem, ale konsekwencją dostosowania się duszpasterzy do nowych czasów nie powinna być zmiana doktryny. Jan Paweł II w adhortacji „Reconciliatio et paenitentia” pisał, że działalność duszpasterska nie może pomijać treści doktrynalnej, z której czerpie swoją zawartość i realne znaczenie. Głos na ten temat zabrakł także Franciszek. „Doktryna teologiczna, która nie pozwala się ukierunkować i ukształtować przez cel ewangelizacyjny, przez troskę duszpasterską Kościoła, jest tak samo nie do pomyślenia jak duszpasterstwo Kościoła, które nie potrafiłoby docenić Objawienia i jego tradycji w perspektywie

lepszego zrozumienia i przekazywania wiary” – podkreśla papież.

Duszpasterstwo pokolenia cyfrowych tubylców pod względem treści powinno być takie samo jak kilkanaście czy kilkadziesiąt lat temu. Najważniejsze jest uświadomienie młodemu człowiekowi, że jest kochany przez Boga. Żyjąc w tym przekonaniu, będzie mu łatwiej budować relacje z innymi ludźmi. Obecnie najbardziej palącą kwestią wydaje się pomoc młodzieży w rozeznawaniu powołania, które powinna ona rozumieć jako zaproszenie do budowania jedności z Bogiem i uświęcenia swoim życiem świata. Tymczasem wyniki ankiet internetowych, przeprowadzonych wśród młodych przed synodem, pokazują, że to pojęcie jest błędnie interpretowane jako synonim kapłaństwa i życia zakonnego. Nie ulega wątpliwości, że w związku z kryzysem rodziny Kościół ma wiele do zrobienia w zakresie duszpasterstwa zakochanych i narzeczonych. Ten temat z pewnością zostanie poruszony w czasie XV Zwyczajnego Zgromadzenia Synodu Biskupów. □

Maciej Kalbarczyk (Gość Niedzielny)

„Duszpasterstwo młodzieży w Polsce wobec współczesnych przemian”, Wyd. GOTÓW, Warszawa 2018.

Jest nadzieja...

Mały zastrzyk optymizmu. W tegorocznej pielgrzymce z Paryża do Chartres wzięło udział 13000, głównie młodych osób.

Z roku na rok pielgrzymka jest coraz liczniejsza. Okazuje się też przy okazji, że np. tradycyjny język liturgii Kościoła katolickiego – łacina, miewa większą moc przyciągania młodych ludzi, niż niejedno gitarowe brzdąkanie. Jeden z uczestników pielgrzymki podkreślał, że łacina jako język liturgiczny, uniwersalny, odróżnia dla niego Mszę św. od siedzenia w bistro, szkole, czy domu. Wskazuje, że dzieje się coś wyjątkowego, Bóg zstąpił na ołtarz i zasługuje na inny, wyjątkowy, dedykowany mu specjalnie język. Co prawda wielu postuluje się przy łacińskiej mszy notebokami, ale to już sprawa długiej nieobecności łaciny w liturgii. Na pielgrzymce modlono się za Francję, ofiary terroryzmu, za chrześcijan Wschodu, za rodziny, przyjaciół, ale też za dziennikarzy, rządzących i kierowników Kościoła.

Najciekawszym wydarzeniem tej pielgrzymki była jednak homilia

gościa z Gwinei, na Mszy św. kończącej pielgrzymkę. Czarnoskóry ks. kardynał Robert Sarah wzywał młodych Francuzów, by nie zatracali swoich wartości i tożsamości. Prawdziwy znak czasów...

Ks. kard. Sarah przypomniał też słowa papieża Jana Pawła II – „nie lękajcie się” i wezwał Francję do powrotu do swoich źródeł. W Chartres padły naprawdę piękne słowa: „Droży pielgrzymi z Francji, spójrzcie na tę katedrę. Wasi przodkowie zbudowali ją, by głosić swą wiarę. Wasi przodkowie nie byli bez grzechu, ale chcieli, by światło wiary oświeciło ciemność, w której żyli. Dziś ty, ludu Francji, zbudź się, wybierz Światłość, wyrzeknij się ciemności!”.

Niedawno ukazał się też we francuskiej TV (FR3) dość paskudny reportaż o Polsce z tytułem „Już za późno”, który należy rozumieć jako „już rozlane mleko (złoto)” w postaci konserwatyzmu, ksenofobii, autorytaryzmu i innych współczesnych „grzechów głównych”. Co prawda, do Polski i Węgier dorzucono jeszcze w tym propagandowym materiale Czechy i Rumunię, ale jednak wydaje się, że to właśnie przede wszystkim Francja jest w Europie jednym z tych krajów, dla których może być już naprawdę „za późno”. □

Jan Kciuk

Źle czyli dobrze

Z okazji niedawnego Międzynarodowego Dnia Przeciw Homofobii, Transfobii i Bifobii (z tą bifobią to nie chodzi o wstręt do wołowiny) europejskie homolobby opublikowało raport nt. poziomu „równouprawnienia osób nieheteroseksualnych” w UE.

Na sto punktów Polsce przyznano osiemnastę. Czyli że jesteśmy ciężkimi homofobami, transfobami i bifobami. „Gorzej jest tylko na Łotwie” – uzalili się w „Wyborczej”. Bo Łotwa ma 16 punktów. W gazecie zastrzegają, że raport dotyczy prawodawstwa, a nie nastrojów społecznych. Uff, to dobrze. Istnieje nadzieja, że jednak jesteśmy lepsi od Łotyszy. Czyli najlepsi. Czyli „najgorsi”. □

Ale performance

Boże Ciało to jedna z uroczystości, których sensu i znaczenia długo nie pamiętałem.

Znałem nauczanie Kościoła, wiedziałem, że doktryna transubstancjacji jest czymś, co pięknie wyjaśnia znaczenie Eucharystii, ale nie do końca uświadamiałem sobie, dlaczego tak ważne jest, by poza spożywaniem Komunii także adorować Jezusa Eucharystycznego. I dopiero od jakiegoś czasu odkrywam bogactwo tej modlitwy. Modlitwy, która pozostaje trwaniem, a nie jest i nie powinna być zagadywaniem Pana Jezusa.

Doskonale ukazał to mój przyjaciel ze Wspólnoty Emmanuel, który wyjaśniał swoim niewierzącym i niepraktykującym kolegom, na czym polega Adoracja. – Wiecie, wchodzę, klękam i się patrzę na Eucharystię – opowiadał. – I co? – pytali. – Nic

– brzmiała odpowiedź. – Ale co robisz? – próbowali doprecyzować. – Nic. Siedzę, patrzę, dziękuję za to, że On jest, ale generalnie staram się milczeć – mówił. – To jest dopiero performance – skomentowali mężczyźni. Tak, to jest dopiero performance, w którym do człowieka, który uświadamia sobie własną słabość i małość, przychodzi Bóg, który się unióż, i to do tego stopnia, że uczynił sam siebie Kawałkiem Chleba. W tej Białej Hostii w Monstrancji jest bowiem Żywy Bóg. Nie symbol, nie obraz, ale żywy Bóg.

I gdy wchodzę do kaplicy, mogę się z Nim spotkać. Jedyne, czego potrzeba, to milczenie, ucieszenie, a przynajmniej próba, by to zrobić. On dokona za nas resztę. Siedząc na stołcu, nie można się nie opalić, trwając przed Eucharystycznym Jezusem, nie można się nie przebóstwić.

I właśnie po to, by powiedzieć o tym świecie, wychodzimy na ulice w Boże Ciało. □

Tomasz P. Terlikowski (GP)

Bawaria. Krzyże na budynkach publicznych

Od 1 czerwca obowiązuje nowe prawo, które nakazuje, aby w Bawarii chrześcijańskie krzyże wisiły przy wejściu do wszystkich budynków publicznych.

To konsekwencja ustawy, którą ogłosił w kwietniu tego roku bawarski rząd Unii Chrześcijańsko-Społecznej. Przeciwno nowemu prawu protestują politycy partii Zielonych i SPD.

Bawaria to land zamieszkały w zdecydowanej większości przez katolików, którzy domagają się powrotu krzyży do budynków publicznych. Zgodnie z nową ustawą przy wejściu do każdego budynku publicznego musi wisieć krzyż.

Premier Bawarii Markus Soeder z CSU przypomniał, że krzyż to symbol miłosierdzia ludzkiej godności i tolerancji, a jego powrót do budynków publicznych to odrodzenie chrześcijańskiej tożsamości. Szefowa bawarskiej SPD Natascha Kohnen żąda natomiast od premiera Bawarii natychmiastowego wycofania ustawy.

Wiceprzewodnicząca bawarskiego parlamentu z partii Zielonych Ulrike Gote stwierdziła, że wieszanie krzyży w budynkach publicznych jest niezgodne z niemiecką konstytucją. Obowiązek wieszania krzyży od początku krytykował także przewodniczący niemieckiego Episkopatu kardynał Reinhard Marx.

Z obowiązku wieszania krzyży zwolnione są budynki szkół wyższych, teatry i muzea. W kwestii tych miejsc ustawodawca mówi jedynie o zaleceniu takiego działania. □

źródło: IAR

Zaadoptuj Jezusa za 25 tys.\$

„Adopcja” a postolów z obrazu „Ostatnia Wieczerza” Plautilli Nelli (1524–88) ma finansować konserwację tego dzieła włoskiej renesansowej malarki i mniszki dominikańskiej z Florencji.

Dzięki takiemu zbiorowemu finansowaniu od 2015 r. na pierwszy etap prac zebrano już 65 tys. dolarów od 410 ofiarodawców z 19 krajów, poinformo-

waty 30 maja władze miejskie Florencji.

Zakończenie prac konserwatorskich jest możliwe tylko przez „zaadoptowanie” poszczególnych postaci. Obecnie na sponsorów czekają jeszcze Tomasz, Szymon i Filip. Objęcie opieką jednego z dwunastu apostołów wyceniono na 10 tys.\$, natomiast Pana Jezusa – 25 tys.\$.

Płótno o wymiarach 7 na 2 metry namalowała dla klasztornej refektarza Plautilla Nelli, która od 14 roku życia była mniszką w klasztorze dominikanek we Florencji.

Ze względu na życie za kłauzurą artystka nie pracowała z żywymi modelami, lecz za wzór posłużyła jej „Ostatnia Wieczerza” Leonarda da Vinci. Odnowiony obraz siostry Nelli – jedyne znane dzieło o tej tematyce artysty okresu Renesansu – ma być eksponowany od października 2019 r. w muzeum Santa Maria Novella we Florencji. □

źródło: KAI

50 lat - czas dojrzewania

Piękne, słoneczne, niedzielne przedpołudnie 20 maja – jak uśmiech niebios – zapowiadało ważne wydarzenie w życiu polskich katolików w Dammarie Les-Lys. Tego dnia parafia Podwyższenia Krzyża Świętego obchodziła 50-lecie konsekracji kościoła.

W dzień narodzin kościoła, w uroczystość Zestania Ducha Św., miejscowa Polonia zgromadziła się by dziękować Bogu za oryginalną, nowoczesną i piękną świątynię, projektu śp. A. Kuleszy. Pobudowana z wielkim

poświęceniem i zaangażowaniem Polaków, służy – jako drugie miejsce kultu – od 1968 roku i jest na trwałe związana z postacią ówczesnego proboszcza śp. ks. Alojzego Krzosi – jej budowniczego. Tenże kapłan, poprzez pełną pasterskiej

miłości, umiejętność jednoczenia i motywacji, 40-letnią oddaną posługę duszpasterską, na trwałe wpisał się w historię parafii i w serca wiernych.

Uroczystej Mszy św. przewodniczył – z radością witany wśród «swoich», były proboszcz, a obecnie rektor Polskiej Misji Katolickiej we Francji ks. Bogusław Brzyś, w asyście wicerektora PMK ks. Krystiana Gawrona, ks. Michel Henri, wikariusza generalnego diecezji Meaux oraz proboszcza – ks. Szczepana Bierneckiego.

Piękne śpiewy, oprawa liturgiczna i

Instalacja relikwii Św. Jana Pawła II

W niedzielę 27 maja w parafii w Noeux Les Mines odbyło się ważne dla całej wspólnoty wydarzenie.

Podczas Mszy świętej, której przewodniczył ks. dr Krystian Gawron, Vice Rektor Polskiej Misji Katolickiej, zostały wprowadzone Relikwie Świętego Jana Pawła II. Relikwie Świętego, to Jego obecność pośród ludu, to Jego szczególna opieka i wstawiennictwo. W homilii Ks. Krystian przywołał słowa Psalmu 32 – Szczęśliwy naród wybrany przez Pana i

przypomniat ze zostaliśmy wybrani podczas naszego chrztu i powinniśmy kroczyć drogą wiary aż do zbawienia. Podczas mszy świętej obecny był również Maire Noeux Les Mines Serge Marcelak. Po Mszy świętej każdy oddał cześć Świętemu Janowi Pawłowi poprzez ucałowanie Jego Relikwii. □

ks. Piotr Szot

wystrój świątyni stanowiły godne tło zgromadzenia, złożonego z Polaków, Francuzów a także przedstawicieli stowarzyszeń portugalskiego i ukraińskiego. Mero-stwo Dammarie reprezentował burmistrz Francois Blanchon z małżonką. Modlitwą ogarnialiśmy budowniczych, dobrodziejów, duszpasterzy, członków stowarzyszeń i wszystkich, którzy mają swoją «cegielkę» w materialnym jak i duchowym dorobku lokalnej wspólnoty. Co też podkreślił w swojej homilii ks. Rektor: – czas budowy to przede wszystkim troska i zrozumiałe zabieganie o sprawy materialne,

obecnie trzeba większego zaangażowania w odnowę duchową i pogłębienie wiary; trzeba troski o jedność i dojrzewanie, aby wśród nas uzewnętrzniały się owoce Ducha Świętego.

Radosnym i poruszającym akcentem było wyróżnienie złotym medalem zasługi i okolicznościowym dyplomem PMK dwóch zasłużonych osób z parafii: p. Heleny Zielińskiej oraz p. Aleksandra Grochota. Ich oddanie w życie parafii zostało nagrodzone długimi, rześzystymi oklaskami zgromadzonych i były jakby echem ofiary i poświęcenia wielu innych chrześcijan,

którzy nie szczędzą sił i serca dla budowania wspólnoty. Piękna Eucharystia zakończyła się odśpiewaniem «Boże coś Polskę» oraz «Victoire», głęboko oddającym chwałę Chrystusowego Krzyża.

Jako że podobno z rodziną wychodzi się najlepiej na zdjęciu – jako rodzina wiary – zrobiliśmy sobie wspólną, okolicznościową «fotkę»; braterskie «verre de l'amitié», przyjacielskie rozmowy oraz tradycyjny, smaczny, polski obiad dopełniły piękna tego wspaniałego dnia. Bogu i ludziom niech będą dzięki! □

Niedziela Zesłania Ducha Świętego

Uroczystość Pierwszej Komunii Świętej i rocznicy au Sacre-Cœur de Harnes

«**P**etits serveurs de Jésus et de Marie », sept enfants, habillés de blanc, sont venus recevoir Jésus pour leur Première Communion; trois autres ont effectué leur Profession de foi, cela lors de la célébration de la messe solennelle de la Pentecôte présidée par M. l'Abbé Daniel Żylinski et magistralement animée par le groupe vocal « Gitary » de Dourges.

Une préparation de longue haleine pour Billy et Harnes, une paroisse en fête

Dire chaque jour sa prière, s'exercer à la charité, participer à la catéchèse hebdomadaire, assister à la messe du dimanche, se retrouver lors de la rencontre annuelle de la Krucjata, autant d'activités préparatoires à ce grand jour de la Première Communion ! A Billy comme à Harnes, les « petits serveurs de Jésus et de Marie » ont obéi à leur devoir de chrétien. Ils ont répondu « présent » à l'appel de Jésus.

Une église pimpante et un cœur pur !

A l'exemple de leurs parents qui ont procédé au nettoyage de l'église, afin de la rendre pimpante, les enfants se sont préparés au sacrement de la réconciliation pour que Jésus puisse venir dans leur cœur. M. l'Abbé Daniel Żylinski, lors de la retraite, a expliqué l'importance de la confession dans la vie chrétienne : « Ce qui est mal, à vos yeux, Seigneur, je l'ai fait » (Ps 50, 6-11). L'Abbé a d'abord expliqué aux enfants comment bien préparer son examen de conscience : prière à l'Esprit Saint, recueillement, questionnement. Après avoir cherché ses fautes, l'enfant les a dites au prêtre qui « représente Jésus », grâce au sacrement de l'Ordre. Cherchant alors quels efforts il allait faire pour dire à Jésus qu'il l'aime, l'enfant a été invité à s'y engager par écrit dans une « lettre à Jésus ». Dans ce cœur à cœur avec Jésus, la lettre imite la quête de saint Stanislas Kostka, patron de la jeunesse : devenir chaque jour l'ami de Jésus, s'efforcer d'avoir comme Lui, un cœur blanc comme neige !

Jésus se donne en nourriture à nos âmes

La retraite des enfants s'est poursuivie par

une catéchèse sur l'Eucharistie. Communier, c'est ne plus faire qu'un avec Jésus. En mangeant le Corps de Jésus, je suis changé, « ce n'est plus moi qui vis, c'est Jésus qui vit en moi » (Gal. 2,10). M. l'Abbé, dans son homélie, a insisté sur le fait que Jésus mérite notre confiance : « Jezu, ufam Tobie ! ». Je reçois Jésus en moi, mais par sa puissance de Dieu et par son amour, Il va me transformer en Lui. Il va m'apprendre à aimer Dieu et mon prochain comme Lui, à Lui ressembler, à vivre comme Lui.

La procession des offrandes

Elle est réalisée par les enfants de la 1ère communion et de la Profession de foi: Gabrielle, Clémentine, Timothée M. et Timothée S., Mathis, Méline, Lucile, Valentin, Jennifer et Pierre. Ils sont accompagnés par des adultes, parents, catéchistes.

En procession solennelle, les communicants ont présenté des lumignons, symboles de la Lumière, des fleurs qui vont garnir l'autel, les « intentions » rédigées comme une lettre adressée à Jésus, le portrait de Saint Stanislas

Kostka, saint patron de la jeunesse, des médailles, des chapelets, les missels franco-polonais « Pamiątka Pierwszej Komunii Świętej », le pain et le raisin, la Grande hostie, Le Calice et le Ciboire.

En réalité, les véritables offrandes, les « oblates », ce sont ces enfants. Que le Seigneur les bénisse !

Les communions suivantes...

En ce jour de Pentecôte, l'Esprit Saint a invité les enfants – et nous aussi – à nous adresser au Seigneur Jésus, pour Le remercier, Lui demander une grâce. Ce même Esprit Saint enseigne également que la « première communion » n'est pas destinée à rester isolée ! Elle est la première de beaucoup d'autres. Et c'est aux parents qu'il revient, par leur exemple, de veiller à cette éducation ! Si, comme Marie, chacun se laisse habiter par l'Esprit Saint – « Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym », alors notre cœur débordera d'amour, de paix et de joie. □

*Au nom des catéchistes –
Mme Dudarski, Sylvie, Marylène, Lydie
– Jean-Louis*

JESTEŚMY NAPEŁNIENI DUCHEM ŚWIĘTYM
« Nous sommes remplis de l'Esprit Saint »
Année Pastorale 2017-2018

**L'UNION NATIONALE DES ASSOCIATIONS
CATHOLIQUES POLONAISES EN FRANCE**

PROVINCE DU NORD/PAS DE CALAIS

ET LA PAROISSE DU MILLENIUM DE LENS

vous invitent à l'Église du Millenium
LE DIMANCHE 17 JUIN 2018

**15.00 : Concert de Chants Militaires par la
Chorale des Mineurs Polonais de Douai.**

**15.45 : Messe du 100ème Anniversaire du
Recouvrement de la Liberté par la Nation Polonaise,
présidée par Mgr Wiesław LECHOWICZ, Délégué de
l'Épiscopat Polonais pour la Pastorale en Immigration.**

17.00 : Procession de la Fête Dieu et dépôt de gerbe.

18.00 : Vin d'Honneur - salle du Millenium

Auby - 95 lat Stowarzyszenia Św. Barbary

W piękną słoneczną niedzielę 6 maja w Auby wszyscy parafianie obchodzili ujątkową uroczystość.

Była to 95 rocznica powstania Stowarzyszenia Mężów Katolickich Św. Barbary.

Dziś nazwa brzmi Stowarzyszenie Katolickie Francusko-Polskie Św. Barbary, które gromadzi już niewielu żyjących górników, ale pokolenie ich potomków, których zadaniem nie jest już ciężka praca w kopalni, ale kultywowanie zapoczątkowanych przez ojców wartości chrześcijańskich, patriotyzmu, tradycji i kultury polskiej.

Filip Wielgosz, prezes stowarzyszenia, w krótkim przemówieniu przed Mszą Św. przypomniał wielki wkład członków organizacji w życie lokalnej Polonii. Następnie nasz proboszcz, ks. Leszek Wojciechowski odprawił przy ukwieconym ołtarzu i akompaniamencie śpiewu wszystkich parafian uroczystą Eucharystię.

Z dumą i radością spoglądaliśmy na kontynuatorów tradycji – młodzież z grupy „Iskra”, w pięknych strojach ludowych. Grupa powstała w związku ze Światowymi Dniami Młodzieży w Krakowie, w 2016. Swoją obecnością, śpiewem pomocą w organizowaniu obiadu parafialnego, pięknie uświetnili naszą uroczystość, zarażając wszystkich radością i młodzieńczym zapałem.

Po Mszy św. zasiedliśmy do smacznego, parafialny obiadu, przy akompaniamencie polskiej orkiestry.

Tańce, rozmowy i wesoła zabawa na długo zostaną w pamięci. Obyśmy wszyscy doczekali setnej rocznicy Stowarzyszenia! □

Szczęść Boże.

Anna Lenne – parafianka

Pielgrzymka do Fatimy: 9 - 14 października 2018

Polska Misja Katolicka we Francji zaprasza Rodaków na Pielgrzymkę wdzięczności za Niepodległość Ojczyzny.

Program: 1 dzień (i nocleg) – Lizbona. Msza św. w Sanktuarium Chrystusa Króla, votum wdzięczności za ocalenie Portugalii od horroru II Wojny Światowej; Nawiedzenie miejsca urodzenia św. Antoniego Padewskiego; Zwiedzanie klasztoru hieronimitów.

2 dzień (w drodze na nocleg w Fatimie) – Zwiedzanie Wybrzeża Atlantyku w Nazaré oraz Alcobaca i Bathalię. Pozostałe 3 dni Fatima.

Wylot z Paris-Orly liniami TAP (lot 443) 9 września g. 7⁵⁰. Powrót z Lizbony liniami TAP (lot 438) g. 16⁴⁰ na Paris-Orly 14 października g. 20⁰⁵. Mieszkamy u Sióstr Dominikanek (200 m od Sanktuarium).

Koszt: 750 € – zawiera: przelot (jeden bagaż nadawany i bagaż podręczny), transfery, wstępy, hotel z pokojami dwuosobowymi, ubezpieczenie oraz trzy posiłki dziennie.

Przy zgłoszeniu podajemy: nazwisko, imię (imiona), datę urodzenia, adres, telefon, e-mail oraz wpłacamy wpisowe: 350€ (gotówką, przelewem, bądź czekiem wystawionym na: «Aumônerie Polonaise» CCP 2334369 N Paris), z dopiskiem na odwrocie cheku: «Pielgrzymka do Fatimy». **Zapisy do końca czerwca 2018.**

Kontakt: ks. dr. Krystian Gawron wicerektor PMK, 11, rue Jules Guesde 92130 Issy-les-Moulineaux,

T. 01 46 45 79 79; 06 27 96 36 40; e-mail: sempoil.paris@gmail.com

I Komunia u Św. Genowefy

W niedzielne 20 maja 2018 o godz. 11 nasze Kochane Pocięchy przystąpiły do Pierwszej Komunii Świętej.

Wszystkich dzieci grupy śródowej było dwadzieścioro dziewięcioro, toteż w dekoracji widniało 29 serduszek z ich imieniem. Na krzyżu umieściliśmy piękne duże białe serce. Nasz kochany Ksiądz proboszcz w tym sercu widział serca naszych dzieci tulące się do krzyża... do Jezusa.

Na ten wyjątkowy Dzień dzieci przygotowywały się długo i starannie, dzięki Siostrze Bernardzie, której bardzo jesteśmy

wdzięczni! To dzięki mozolnej pracy, modlitwie i czułym radom Siostry, nasze dzieci i my – rodzice z radością czekaliśmy na ten Wielki Dzień przyjęcia Pana Jezusa w Eucharystii. – Dziękujemy, Kochana Sostro!

Dziękujemy również, Księżu Proboszczu, za dar modlitwy, za pouczające słowa, troskę duszpasterską, za umocnienie w wierze, nadziei i miłości naszych pociech, i w nas samych – Dziękujemy! Każde słowo Księdza

i dzieci trafiło w serca nas – rodziców i bliskich, obecnych w kościele.

Podczas tej Najświętszej Ofiary Duch Boży wlał w nasze serca dużo radości, miłości i pokoju. Nie zabrakło też... serduszek z pierników!

Jeszcze raz dziękujemy Wam, ten wyjątkowy dzień Pierwszej Komunii Św. pozostanie żywy na zawsze w naszych sercach i w dwudziestu dziewięciu małych serduszkach, w których zamieszkał Pan Jezus.

Na uroczystości zabrakło jedynie Pani Marii Toczek – kochanej Wychowawczynie, którą dzieci polecały w modlitwie i życzyły szybkiego powrotu do zdrowia. □

Rodzice

Z radością zapraszamy na coroczny Zjazd do Osny

Zjazd do Osny

100 LAT ODRODZENIA RZECZYPOSPOLITEJ

40 LAT POWOŁANIA KARD. WOJTYŁY NA STOLICĘ PIOTROWĄ

75 LAT GIMNAZJUM

I Komunia św. w Paryżu XVI

27 maja 2018 roku, dwadzieścioro troje dzieci grupy sobotniej przystąpiło do Pierwszej Komunii w polskiej parafii świętej Genowify.

Do pełnego uczestnictwa w Eucharystii przygotowała dzieci Siostra Magdalena Tomaszewska, która przez modlitwę, pracę, trud „poświęcenie” wpajała w małe serca miłość do Jezusa i bliźniego.

Mszę św. sprawowali tutejszy proboszcz, ks. prał. Józef Musiał oraz „gościnnie” ojciec

Zdzisław Stanuła, który jeszcze tak nie dawno był bardzo chory. Lekarze nie dawali mu żadnej szansy na przeżycie. Wiedząc o tym, siostra Magdalena włączyła nasze dzieci do akcji modlitewnej za chorego kapłana. Poprosiła, by z pomocą rodziców zrobili kapliczki z wizerunkiem Matki Bożej i gorąco prosiły

w modlitwie w jego intencji. I po długiej chorobie wyzdrowiał, i jak sam twierdzi... dostaje drugie życie. Po Mszy św. o. Zdzisław dziękował Siostrze i Dzieciom za wszystkie modlitwy.

Dziękujemy Księżom, Siostrze Magdalenie, Wychowawczyni pani Małgosi Wąsik oraz wszystkim rodzicom i gościom, którzy przybyli na tę wyjątkową, uroczystą Eucharystię i wspólną modlitwę, którzy dzielili radość naszych dzieci z żywym Jezusem w Komunii Świętej.

Rodzice

W niedzielę 1 lipca, wspólnie dziękować będziemy Opatrzności Bożej za odzyskaną 100 lat temu niepodległość Naszej Ojczyzny. Wdzięczną pamięcią objmiemy 75 lat istnienia naszego gimnazjum Saint Stanislas. W modlitewnej zadumie przypomnimy sobie wybuch entuzjazmu, jaki 40 lat temu sprawił nam Miłosierny Bóg w osobie świętego Jana Pawła II.

Serdecznie zapraszają Księża Pallotyni

Modlitewne spotkanie dziatwy w Amettes

18 kwietnia 2018 r., w swoistej oktawie liturgicznego święta Benedykta Józefa Labre wnuki i prawnuki polskich emigrantów (z lat dwudziestych i trzydziestych ubiegłego stulecia, przybywających do pracy w kopalniach północnej Francji) wraz ze swoimi opiekunami: rodzicami, dziadkami, katechetami i duszpasterzami spotkali się na wspólnej modlitwie w Amettes. W Amettes – miejscu urodzenia i dzieciństwa św. Benedykta Józefa.

Temu modlitwemu spotkaniu towarzyszyło hasło programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce: „Jesteśmy napełnieni Duchem Świętym” (por. Dz 2.38) oraz refleksja na temat Trzeciej Osoby Trójcy Przenajświętszej.

Dzieci z poszczególnych polonijnych parafii z regionu jedno-

cznie przedstawiały, jak i poznawały kim jest Duch Święty, na czym polega Jego działanie, jakie są Jego dary i owoce. Poznały również dzieje życia swojego Świętego Rodaka oraz Patrona polskiej młodzieży – św. Stanisława Kostki. Dla rodziców i dziadków, towarzyszących najmłodszym, ów Święty przypomniał im młodsze lata, bowiem patronował on młodzieżowym katolickim stowarzyszeniom polonijnym.

Eucharystia w miejscowym kościele, miejscu chrztu św. Benedykta Józefa, wieńczyła modlitewne spotkanie: koncelebrowali ją polonijni duszpasterze z regionu, na czele z delegatem regionalnym (dziekanem), ks. Danielem Żylińskim.

(fot. Sylvie Antkowiak)

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

Mission Catholique Bruay la Bruissiere –	260€
Anna Kamionka – Escalquens –	50€
Sophie Sokolowski – Aubry –	25€

Mission Catholique St Etienne –	250€
Catherine Latko – La Varenne St Hilaire –	150€

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268–75 N PARIS

Ofiarodawcom składamy serdeczne „Bóg zapłać”

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi –1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9-12h30 i 15-18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkate@club-internet.fr

Zapraszamy na spotkania wspólnoty

"12 - KROKÓW"

DLA DOROSŁYCH DZIECI ALKOHOLIKÓW

w każdy poniedziałek w godz. 19.30-21.00
salka parafialna - 9, Villa Saint Jacques, Paryż
(metro Saint-Jacques lub Denfer Rochereau)

Spotkania mają charakter otwarty, niewymagane są wcześniejsze zapisy.

Kontakt: niejestessam.dda.paryz@gmail.com

Centrum Stomatologiczne Dentylis Boulogne

DENTYLIS
www.dentylis.fr

76 av. Edouard Vaillant
92100 Boulogne Billancourt
Linia metra nr 9,
stacja: Marcel Sembat
(wyjście: rue Rieux)

Akceptujemy CMU, AME,
Stawki wg cennika Sécurité Sociale,
Stosujemy zasadę Tiers payant
(karta vitale).

Współpracujemy z większością mutuelles.
Konsultacje: od Pn - do Pt, 9.00 - 19.30

☎ 01.41.13.45.05
✉ boulogne@dentylis.fr

Mówimy po polsku

DENTYSTKA POLSKA DLA DZIECI I DOROSŁYCH Dr Mariola Tuliszkiewicz

01 42 33 30 58; 06 43 98 83 66

45, rue du Caire - 75002 Paris

Akceptuję CMU AME

Wszelaka pomoc prawna w administracji francuskiej.

Edyta - T. 06 22 72 26 68;

e-mail: edyta-anne@hotmail.fr

- NAPRAWA KOMPUTERÓW,
- INSTALOWANIE PROGRAMÓW,
- WYMIANA PODZESPOŁÓW.

T. 06 98 42 59 75

- DÉMÉNAGEMENT, - TRANSPORT
- AUTOLAWETA

- PRZEPROWADZKI, - WYWÓZ GRUZU

Tel. 06 30 40 49 49

TRANSPORT:

- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.

Tel. 06 98 58 86 36

Dr Danuta Baranowicz-Schouker

chirurgien- dentiste

33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M° Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

- CMU dzieci i dorośli; (mówimy po polsku)

PSYCHOLOG-TERAPEUTA:

TEL. 01 45 88 58 60

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji,
ciężkich chorób, żałoby...

Poradnictwo legalne

PRZEWÓZY ZAGRANICZNE Polska-Niemcy-Belgia-Francja

Damian

+33 652 821 547

Kazimierz

+48 500 640 988

Wyjazdy co tydzień (z Jasła)

Odbieramy i dostarczamy paczki na terenie woj. Podkarpackiego, Małopolskiego, Śląskiego, Opolskiego i Dolnośląskiego

MASZ PROBLEM Z HAZARDEM?

Może anonimowi hazardziści pomogą?
Każdy miting AH otwarty.

W każdy poniedziałek o godz. 19

Salka przy kościele Św. Genowefy w Paryżu
(18, rue Claude Lorrain, metro Exelmans)

Niedroga francusko-polska firma pogrzebowa

POMPES FUNEBRES POLONIA ASSISTANCE INTERNATIONALE

przewożenie ciała do Polski • pogrzeby na terenie całej Francji 24/24

Koszty trumny (lub urny) i transport do Polski od 2200 € TTC

Tel. 02 31 85 23 66 - mówimy po polsku

(tłumaczenie i załatwianie formalności w urzędach)

Tel. 02 31 78 25 93 - mówimy po francusku

Fax 02 31 34 98 93 | e-mail: josefa.bazincourt@gmx.fr

- TŁUMACZENIA -

Stanisław Bocianowski - dr Prawa
- Tłumacz Przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym
w Wersalu i Sądzie Kasacyjnym w Paryżu.

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż

Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Tygodnik polski za granicą
(Hebdomadaire de l'emigration polonaise)

N° 22 (2727): 17.6.2018

Commission paritaire N°: 0520 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France)

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31, 01 42 96 23 29.

E-mail: vkat@club-internet.fr, vkat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. Bogdan Brzyś - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonnement): 1 rok (1 an) - 56,60 €; pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 6.6.2018

Inf. o prenumeracie na str. 3

Association Pomost-Passerelle

AIDE AUX POLONAIS VIVANT DANS L'IMMIGRATION

Biuro Socjalne

Stowarzyszenia Pomost-Passerelle prowadzi Biuro socjalne, znajdujące się w pomieszczeniach Parafii Wniebowzięcia NMP w Paryżu, przy Polskiej Misji Katolickiej - 263 bis, rue Saint Honoré.

Biuro czynne jest w czwartki, w godzinach od 9.00 do 13.00.

Jego celem jest pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej, rodzinnej i bytowej oraz reintegracja społeczna zgłaszających się osób. Udzielana pomoc skierowana jest do osób, które znalazły się w ciężkiej sytuacji życiowej na emigracji, głównie bezdomnych oraz uzależnionych. □

TRWAM PROGRAM

18 - 24 czerwca 2018

PONIEDZIAŁEK 18 CZERWCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Dok. 9²⁰ Św. na każdy dzień 9²⁵ Słowo Życia 9³⁰ Dok. 9⁴⁰ Tydzień z Ziemi Świętej 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Rozmowy niedok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Św. na każdy dzień 11⁵⁰ Retrospekcja 11⁵⁵ Św. na każdy dzień 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok. 13¹⁰ Dok. 13²⁰ Koncert życzeń 14¹⁰ Film 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Sanktuaria polskie 16³⁰ Zew natury 16⁵⁵ Reportaż 17²⁰ Św. na każdy dzień 17²⁵ Kartka z kalendarza 17³⁰ Spotkanie Rodziny RM 19⁴⁵ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

WTOREK 19 CZERWCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8³⁵ Słowo Życia 8⁴⁰ Reportaż 9¹⁰ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Jak my to widzimy 10⁴⁵ Zew natury 11⁰⁵ Mocni w wierze 11³⁵ Felieton 11⁴⁵ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok. 13³⁰ Dok. 14⁰⁰ Film 14⁵⁵ Dok. 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Jestem mamą 16³⁰ Kalejdoskop Młodych 16⁵⁰ Express Studencki 17⁰⁰ Dok. 17¹⁰ Program rozrywkowy 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

ŚRODA 20 CZERWCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Kalejdoskop Młodych 9²⁰ Express Studencki 9²⁵ Sanktuaria polskie 9⁴⁵ Św. na każdy dzień

9⁵⁰ Dla dzieci 10⁰⁰ Audycja Generalna 11⁰⁰ Dok. 11¹⁵ Dok. 11²⁵ Felieton 11⁴⁰ Program rozrywkowy 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok. 13¹⁵ Dok. 13⁵⁵ Film 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Na zdrowie 16³⁰ Reportaż 17⁰⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Św. na każdy dzień 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

CZWARTEK 21 CZERWCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9⁰⁰ Na zdrowie 9²⁵ Dok. 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Podróż apostolska Genewa 11⁰⁵ Felieton 11¹⁵ Podróż apostolska Genewa 12⁰³ Informacje 12²⁰ Reportaż 13²⁰ Dok. 13⁴⁰ Reportaż 14¹⁰ Film 15⁴⁵ Podróż apostolska Genewa 17⁰⁰ Przegląd Źródła 17⁰⁵ Dok. 17³⁰ Podróż apostolska Genewa 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Podróż apostolska Genewa 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

PIĄTEK 22 CZERWCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ Słowo Życia 8⁴⁵ Dla dzieci 9¹⁰ Rozrywka 9³⁵ Św. na każdy dzień 9⁴⁵ Duc in altum 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Dok. 11¹⁵ Dok. 11²⁵ Felieton 11³⁵ Poradnik szczęśliwego małżeństwa 11⁵⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Dok. 13⁴⁰ Dok. 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Dok. 14⁴⁵ Dok. 14⁵⁵ Słowo Życia 15⁰⁰ Koronka do Miłosierdzia Bożego 15²⁰ Mocni w wierze 15⁵⁰ Ma się rozumieć 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Siódmy sakrament 16³⁵

Reportaż 17⁰⁰ Reportaż 17²⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Westerplatte Młodych 18⁵⁵ Przegląd Niedzieli 19⁰⁰ Warto zauważyć 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

SOBOTA 23 CZERWCA

8⁰⁰ Informacje 8¹⁵ Westerplatte Młodych 8⁵⁵ Słowo Życia 9⁰⁰ Uniwersytet Biblijny 10⁰⁰ Informacje 10¹⁵ Felieton 10³⁰ Św. na każdy dzień 10³⁵ Polski pkt. widzenia 11⁰⁰ Dla dzieci 12⁰⁰ Anioł Pański 12⁰³ Informacje 12²⁰ Warto zauważyć 12⁵⁰ Porady Medyczne Bonifratrów 13²⁰ Siódmy sakrament 13⁴⁵ Felieton 13⁵⁵ Św. na każdy dzień 14⁰⁰ Dok. 15¹⁰ Dok. 15³⁰ Wierzę w Boga 15⁴⁵ Spotkania z ekologią 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Dok. 17⁰⁰ Jubileusz Poznań 19⁰⁰ Sanktuaria polskie 19²⁰ Kartka z kalendarza 19²⁵ Przegląd Niedzieli 19³⁰ Katecheza 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Polski pkt. widzenia

NIEDZIELA 24 CZERWCA

8⁰⁰ Słowo Życia 8⁰⁵ Polski pkt. widzenia 8²⁵ Św. na każdy dzień 8³⁰ Dla dzieci 9⁰⁰ Felieton 9¹⁰ Dla dzieci 9¹⁵ Katecheza 9³⁰ Msza Św. 10³⁵ Przegląd Niedzieli 10⁴⁰ Dok. 11³⁰ Dok. 12⁰⁰ Anioł Pański 12²⁰ Wieś to też Polska 13³⁰ Dok. 14¹⁵ Film 15⁵⁵ Św. na każdy dzień 16⁰⁰ Informacje 16¹⁰ Koncert życzeń 17⁰⁰ Dok. 17³⁰ Reportaż 18⁰⁰ Anioł Pański 18⁰⁵ Informacje 18¹⁵ Rozmowy niedok. 19²⁵ Retrospekcja 19³⁰ Dla dzieci 20⁰⁰ Informacje 20²⁰ Różaniec 20⁵⁰ Felieton 21⁰⁰ Apel Jasnogórski 21²⁰ Informacje 21⁴⁰ Film. □

TV Trwam: ul. Św. Józefa 23/35; 87-100 Toruń

POLVOD

TYLKO POLSKIE FILMY

Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

TVP
POLONIA

PROGRAM TV

18 – 24 czerwca 2018

PONIEDZIAŁEK 18 CZERWCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Kulturalni PL – magazyn 12²⁰ Racja stanu 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ Dziewczyny ze Lwowa – serial 14⁴⁰ Oczy w oczy 15¹⁰ Reportaż 15⁴⁰ Program rozrywkowy 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Ukryte skarby – reportaż 16⁵⁵ Supetkowe ABC – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Program rozrywkowy 18⁴⁰ Pod Tatrami – reportaż 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Nad Niemnem – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ U Pana Boga w ogródku – serial 21¹⁵ Orły Nawatki – reportaż 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Gala wręczenia nagród Min. Kultury i Dziedzictwa Narodowego 0¹⁵ Korona królów – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1¹⁰ Supetkowe ABC – magazyn 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK 19 CZERWCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ Kariera Nikodema Dyzmy – serial 14⁴⁵ Gala nagród Min. Kultury i Dziedzictwa Narodowego 15⁴⁵ Program rozrywkowy 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Tańczący z naturą – dokument 16⁵⁵ Dla dzieci 17¹⁰ Przyjaciele lasu – reportaż 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ 25 lat TVP Polonia – historia 17⁵⁵ Podróże z historią – dokument 18²⁵ Wojsko-polskie.pl – reportaż 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Kierunek Zachód – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Jak cudne są wspomnienia – dokument 0¹⁵ Korona królów – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1²⁰ Baw się słowami(2) – magazyn 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA 20 CZERWCA

7⁰⁰ Program ekumeniczny 7²⁵ W Krainie Baśni – serial 7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na

śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ U Pana Boga w ogródku – serial 14³⁵ Jak cudne są wspomnienia – dokument 15³⁵ Dziedzictwo regionów – reportaż 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Astronarium – magazyn 16⁵⁵ W Krainie Baśni – serial 17¹⁵ 25 lat TVP Polonia – historia 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Studio Raban 18²⁵ Wschód – magazyn 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Pogoda 20²⁵ Strażacy – serial 21¹⁵ Orły Nawatki – reportaż 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Program rozrywkowy 0¹⁵ Korona królów – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1¹⁰ W Krainie Baśni – serial 1³⁰ Podwodne ABC – magazyn 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK 21 CZERWCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Panorama 11⁰⁵ Pogoda 11¹⁰ Pytanie na śniadanie 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Barwy szczęścia – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14⁴⁰ Strażacy – serial 15³⁰ Pod Tatrami – reportaż 15⁴⁵ Program rozrywkowy 15⁵⁵ Korona królów – telenowela 16²⁵ Orły Nawatki – reportaż 16⁵⁵ Domisie 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Polski grill – magazyn 18²⁵ Racja stanu 18⁵⁵ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Gen innowacyjności 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Pogoda 20²⁵ Komisarz Alex – serial 21¹⁵ Orły Nawatki – reportaż 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Rozmowa Polonii 22²⁰ Halo Polonia – magazyn 23¹⁰ Reportaż 23⁴⁰ Magazyn śledczy Anity Gargas – magazyn 0¹⁵ Korona królów – telenowela 0⁴⁵ Wiadomości 1¹⁰ Magazyn 1²⁵ Podwodne ABC – magazyn 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK 22 CZERWCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 11¹⁰ Panorama 11²⁰ Pogoda 11²⁵ Polonia 24 11⁴⁵ Rozmowa Polonii 12⁰⁰ Halo Polonia – magazyn 12⁵⁰ Wiadomości 13⁰⁰ Krótka historia – felieton 13¹⁰ Trzecia potowa – serial 13⁴⁵ Pogoda na piątek – serial 14⁴⁰ Komisarz Alex – serial

15³⁰ Program rozrywkowy 15⁵⁵ Wilnoteka – magazyn 16²⁰ Program rozrywkowy 17¹⁰ Baw się słowami – magazyn 17²⁰ Krótka historia – felieton 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Okrasa łamie przepisy – magazyn 18²⁵ Gwiazdy gwiazdki gwiazdeczki 18⁵⁵ Trzecia potowa – serial 19²⁵ Wolny Ekran – magazyn 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Pogoda 20²⁵ Czas honoru – serial 21¹⁵ Orły Nawatki – reportaż 21⁴⁵ Polonia 24 22⁰⁵ Halo Polonia – magazyn 22⁴⁵ Z biegiem lat z biegiem dni – serial 0²⁵ Gen innowacyjności 0⁴⁵ Wiadomości 1¹⁰ Domisie 1³⁵ 25 lat TVP Polonia – historia 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA 23 CZERWCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10⁵⁵ Polonia 24 11¹⁰ Halo Polonia – magazyn 11⁵⁰ Dwie stolice 12²⁰ Ojciec Mateusz – serial 13¹⁵ Czas honoru – serial 14¹⁰ Z biegiem lat z biegiem dni – serial 15⁴⁰ Wolny Ekran – magazyn 16⁰⁰ Kulturalni PL – magazyn 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ Pogoda na piątek – serial 18⁴⁵ Międzynarodowy Festiwal Talentów im. Anny German 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Pogoda 20²⁵ Kariera Nikodema Dyzmy – serial 21³⁰ Jasne błękitne okna – dramat 23¹⁰ Program rozrywkowy 23⁵⁰ Pogoda na piątek – serial 0⁴⁵ Wiadomości 1¹⁰ Słownik polsko@polski 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA 24 CZERWCA

7⁵⁵ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Baśnie i bajki polskie – serial 10⁴⁵ Baw się słowami(2) – magazyn 11¹⁵ Ziarno 11⁴⁰ 25 lat TVP Polonia – historia 11⁵⁰ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁵ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Spotkanie ze Świętym 13⁰⁰ Mszy Święta 14⁴⁰ Kapitan Sowa na tropie(2) – serial 15⁴⁰ Lajk 16⁰⁰ Zakochaj się w Polsce – magazyn 16³⁰ Rodzinka.pl(2) – serial 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁰ Turystyczna Jazda 17⁵⁵ Pogoda na piątek – serial 18⁵⁰ Oczy w oczy 19²⁵ Baw się słowami – magazyn 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁰ Pogoda 20²⁵ Chichot losu – serial 21²⁰ Filmowe lato z Mistrzami – film 23⁰⁰ Program rozrywkowy 23⁵⁰ Pogoda na piątek – serial 0⁴⁵ Wiadomości 1¹⁰ Zakochaj się w Polsce – magazyn 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

W Dniu Ojca
chcę ofiarować Ci...
słowa wdzięczności